

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 4. juuni 2018
(OR. en)

9701/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0202 (COD)

SOC 362
ECOFIN 562
FSTR 31
COMPET 414
FIN 435
IA 172

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. mai 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 380 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 380 final.

Lisatud: COM(2018) 380 final

Brüssel, 30.5.2018
COM(2018) 380 final

2018/0202 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohta

{SEC(2018) 273 final} - {SWD(2018) 289 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Põhjused ja eesmärgid

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) loodi algselt määrusega (EÜ) nr 1927/2006¹ programmitöö perioodiks 2007–2013. Fond loodi selleks, et anda liidule vahend, millega näidata üles oma solidaarsust ja pakkuda tuge töötajatele, kes on maailma kaubanduses globaliseerumise tõttu toimunud suurte struktuurimuutuste tagajärjel koondatud ning kelle koondamisel on märgatav kahjulik mõju piirkonna või kohalikule majandusele. EGF-i eesmärk on aktiivse tööturupoliitika meetmeid kaasrahastades hõlbustada töötajate töölenaasmist valdkondades, sektorites, piirkondades või tööturgudel, mis kannatavad tõsiste majandushäirete tõttu.

Võttes arvesse finants- ja majanduskriisi leviku ulatust ja kiirust 2008. aastal, nägi komisjon Euroopa majanduse taastamise kavaga² ette määruse (EÜ) nr 1927/2006 läbivaatamise. Lisaks mõnele alalisele muudatustele, mis tehti EGF-i rakendamise esimestel aastastel, oli kõnealuse läbivaatamise³ peamine eesmärk pikendada EGF-i kohaldamist 2009. aasta 1. maist kuni 2011. aasta 30. detsembrini. Komisjon soovis EGF-i abil näidata üles liidu solidaarsust ja pakkuda tuge töötajatele, kes koondati finants- ja majanduskriisi otsese mõju tõttu, ning suurendada kaasrahastamise määra 50 %lt 65 %ni, vähendades sellega liikmesriikide koormust.

EGF-i kohaldamisala laiendati mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) raames Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1309/2013,⁴ millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006. Eesmärk oli hõlmata mitte ainult koondamisi, mis on tingitud tõsistest majandushäiretest, mida põhjustab ülemaailmse finants- ja majanduskriisi jätkumine, mida on käsitletud määruses (EÜ) nr 546/2009, vaid ka võimalikku uut ülemaailmset finants- ja majanduskriisi. EGF-i saaks seega abi anda ka kohaliku, piirkondliku või liikmesriigi majanduses ootamatu kriisi tõttu vallandunud tõsise häire korral. Selliseks ootamatuks kriisiks loetakse näiteks oluliste kaubanduspartnerite suurt majanduslangust või 2008. aastaga võrreldavat finantssüsteemi krahhi. Et tagada koondatud töötajatele võrdne juurdepääs EGF-i sõltumata nende töölepingu või töösuhte liigist, laiendati mõistet „töötaja”. See tähendab, et lisaks tähtajatu töölepinguga töötajatele, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 1927/2006, oli võimalik kaasata ka tähtajalise lepinguga töötajad, renditöötajad, mikroettevõtete juhtidena tegutsevad omanikud ja füüsilisest isikust ettevõtjad. Samuti said liikmesriigid teatud tingimustel EGF-i taotlustega hõlmata koondatud töötajatega võrreldes sama palju mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori. See oli tingitud noorte suurest töötusest ning asjaolust, et kui tööturul on näiteks ulatuslikust restruktureerimisest tingitud tõsised häired, on mittetöötavatel ja mitteõppivatel noortel isegi keerulisem tööd leida.

Käesoleva ettepaneku peamine eesmärk on tagada, et EGF jätkaks tegutsemist ka pärast 31. detsembrit 2020 ilma ajalise piiranguta, kuna tegemist on erivahendiga väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid.

Et EGF jääks õigusjõuliseks üleeuroopaliseks vahendiks, tuleks toetustaotlus esitada siis, kui koondatute arv jõuab teatava künniseni. Määruse (EL) nr 1309/2013 rakendamisel saadud

¹ ELT L 406, 30.12.2006, lk 1.

² KOM (2008) 800 lõplik, 26.11.2008.

³ Määrus (EÜ) nr 546/2009, ELT L 167, 29.6.2009, lk 26.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1309/2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006.

kogemused on näidanud, et võrdlusperioodil on soovitatav künnis 250 koondamist, eriti kui pidada silmas, et väiksema tööturu või eriolukorra puhul võib taotluse esitada ka väiksema koondatute arvu korral. Künnis 250 koondamist on allpool programmitöö perioodi 2014–2020 künnist. Selle põhjuseks on asjaolu, et laiaulatuslikke koondamisi esineb vähem ning 250 töötaja koondamine avaldab enamikule piirkondadest tavaliselt tugevat mõju. Ühtlasi teadvustatakse asjaolu, et paljudes liikmesriikides töötab enamik töötajaid väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes (VKEdes).

Vastusena Euroopa sotsiaalsetele probleemidele kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba⁵. Arvestades töömaailma muutuvat tegelikkust, peab EL olema valmis globaliseerumisega ja digiteerimisega kaasnevateks praegusteks ja tulevasteks ülesanneteks. See tähendab kaasavat kasvu, tööhõive suurendamist ja sotsiaalpoliitika täiustamist. Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtted toimivad Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kõikehõlmava juhtiva raamistikuna ning võimaldavad liidul neid põhimõtteid ulatusliku restruktureerimise puhul ellu viia.

Liidu tasandil tähendab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistikku riiklike reformide prioriteetide kindlaksmääramiseks ja nende rakendamise jälgimiseks. Liikmesriigid töötavad välja oma mitmeaastased investeerimisstrateegiad, et kõnealuseid reformiprioriteete toetada. Neid strateegiaid tuleks esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et visandada ja kooskõlastada prioriteetsed investeerimisprojektid, mida toetatakse riiklikest ja/või liidu vahenditest. Samuti peaks neil olema võimalik kasutada liidu rahastamist ühtsel viisil ja maksimeerida saadava rahalise toetuse lisaväärtust eelkõige programmide, mida liit toetab vastavalt vajadusele Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi, Euroopa investeerimisstabiliseerimise funktsiooni ja investEU raames.

Praegust globaliseerunud maailma iseloomustab üha kasvav maailmaturgude omavaheline seotus ja sõltuvus. Avatud kaubanduse, tehnoloogiliste muutuste või muude tegurite (nagu üleminek vähese CO₂-heitega majandusele) koostoime ja vastastikuse mõju tõttu on järjest raskem nimetada üht konkreetset tegurit, mis põhjustab töökohtade koondamist. Paradoksaalselt vähendaks muutumatu EGF nende hiljutiste globaliseerumissuundumuste tõttu taotluste arvu ja fondi kasutust. Asjaolu, et väga ulatuslike restruktureerimisjuhtumite (millega kaasneb üle 500 töötaja koondamine) arv on viimase kümne aasta jooksul märkimisväärselt kahanenud, mõjutaks fondi kasutamist tõenäoliselt veelgi. Seetõttu võetakse EGF tulevikus kasutusele ainult siis, kui restruktureerimine avaldab märkimisväärset mõju, mida väljendab eespool nimetatud künnis 250 koondatud töötajat.

Vaatamata püsivalt suurele noorte töötusele on kogemused näidanud, et muud vahendid, näiteks Euroopa Sotsiaalfond, võivad olla mittetöötavate ja mitteõppivate noorte toetamiseks sobivamad. Noorte toetuse sidumine EGFi taotlusega võib suurendada ebavõrdsust, sest välja jäetaks enamik toetust vajavatest noortest.

EGF keskendub aktiivsetele tööturumeetmetele, millega soovitakse tagada, et koondatud töötajad saaksid kiiresti uue stabiilse töökoha. Nagu määruse (EL) nr 1309/2013 puhul, nähakse ka käesoleva ettepanekuga ette EGFi rahaline toetus aktiivsete tööturumeetmete pakstile. Nende meetmete peamine eesmärk on pakkuda vajaduspõhist toetust, et aidata naasta tööturule, suurendada digitaaloskuste omandamise tähtsust ja vajaduse korral toetada liikuvust. EGFist ei tehta eraldi passiivsete meetmete toetamiseks. Rahalised toetused

⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_et.

võivad pakettis sisalduda üksnes juhul, kui need kavandatakse stiimulitena, mis hõlbustavad koondatud töötajate osalemist aktiivsetes tööturumeetmetes. Et tagada mõistlik tasakaal aktiivsete tööturumeetmete ja nn aktiveerivate rahaliste toetuste vahel, on rahaliste toetuse osakaal aktiivsete tööturumeetmete kooskõlatatud pakettis piiratud.

EGF on püsivalt üks erivahenditest, mis võimaldab liidul reageerida ettenägematutele asjaoludele, ja see asetatakse seetõttu mitmeaastase finantsraamistiku eelarve ülemmääradest väljapoole. Kahjuks on fondi kasutamist pärssinud otsustusprotsessi pikkus ja menetluslikud nõuded. Kõigi EGF-i toetuste protsessis osalevate poolte ühine huvi on vähendada nii palju kui võimalik koondamisteate saamise ja võimaliku EGF-i toetuse maksmise vahelist aega ning lihtsustada menetlusi. Liikmesriigid peaksid püüdlema selle poole, et korrektselt täidetud taotlused esitatakse võimalikult kiiresti, kui vajalikud kriteeriumid on täidetud. Komisjon peaks hindama toetuskõlblikkust ja otsustama selle üle peatselt pärast korrektselt täidetud taotluse esitamist ning eelarvepädev asutus peaks kiiresti võtma vastu otsuse EGF-i vahendite kasutuselevõtmiseks.

Kuna taotlused põhinevad täielikult sellel, kas restruktureerimisel on oluline mõju, mida väljendab 250 koondatud töötaja künnis, puuduvad edaspidi ulatuslikud taotluse esitamise nõuded, mis kehtisid praeguse ja endiste programmitöö perioodide ajal ja takistasid sageli liikmesriike avaldusi esitamast. Seetõttu väheneb halduskoormus liikmesriigi jaoks taotluse esitamisel ja komisjoni jaoks toetuskõlblikkuse kontrollimisel. See teeb hüvitise saamise otsustamise palju lihtsamaks ja kiiremaks.

Fondi rakendamisel saadud kogemused on näidanud, et liikmesriigid taotlevad fondi kasutuselevõttu ainult tõelistes hädaolukordades. Kuigi praegu kehtib 500 koondatud töötaja künnis, lahknevad taotlused märkimisväärselt, ulatudes 108st 6 120 töötajani, kes kaotasid töökohta võrdlusperioodil⁶. EGF-i taotluste arvu võimaliku suurenemisega kaasnevate riskide leevendamiseks on EGF-i käsutuses suurem iga-aastane maksimumsumma⁷ ning võrdlusperioodi lühendatakse üheksalt kuult kuuale (sektoripõhiste taotluste raames). Kuigi fondi kasutamise takistuste kõrvaldamisega eeldatakse ja kavandatakse fondi hoogsamat kasutamist, ei paista kaasnevat ohtu, et liikmesriigid hakkavad fondi liiga palju kasutama.

Aasta alguses tekkivate vajaduste katmiseks teeb komisjon endiselt iga-aastase eelarvemenetluse käigus ettepaneku minimaalse summa makseassigneeringuks asjaomase eelarverea jaoks.

Fondi meetmed täiendavad meetmeid, mida liikmesriik on võtnud riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Usaldusväärse finantsjuhtimise huvides ei saa EGF asendada meetmeid, mida juba toetatakse mitmeaastase finantsraamistiku kaudu ELi fondidest ja programmidest. Samuti ei saa EGF-i rahaline toetus asendada liikmesriikide meetmeid või meetmeid, mis on koondavatele ettevõtetele liikmesriigi õigusaktide või kollektiivlepingute alusel kohustuslikud.

Ettepanekus sätestatud eelarvemenetlus on täielikus kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu punktiga 9. Kui on võimalik, siis menetlust lühendatakse ja sujundatakse.

Kuna EGF-i kaasrahastatavaid meetmeid rakendatakse eelarve jagatud täitmisel koostöös liikmesriikidega, jääb rahalise toetuse maksemehhanism kooskõlla mehhanismiga, mida

⁶ Rahastamisperioodil 2007–2013 oli künnis algselt 1 000 koondatud töökohta. Madalam, 500 koondatud töökohta künnis ei suurendanud rahastamisperioodil 2014–2020 eriti taotluste arvu. Kuid mitme taotluse puhul kasutati erandjuhu klauslit, lähtudes taotluse esitamisel väiksemast koondatud töötajate arvust, sest nendel koondamistel oli asjaomasele piirkonnale märkimisväärne mõju.

⁷ Hädaolukorra leevendamise fondi kasutamine sõltub hädaolukordade arvust, mida on raske ennustada. Kui tõsise majandussurutise korral peaks kaasnema fondi täielik ärakasutamine, tuleks võimalikke tagajärgi arutada mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise ajal.

kohaldatakse liidu eelarve sellise juhtimisviisi puhul. Samal ajal peaks rahastamiskord peegeldama selliste meetmete ulatust, mida liikmesriik peaks oma esitatud taotluse kohaselt võtma.

Vahendite konkurentsi vältimiseks ühtlustatakse EGF-i kaasrahastamise määr Euroopa Sotsiaalfondi (ESF+) kõrgeima kaasrahastamise määraga vastavas liikmesriigis.

Käesolevas õigusakti ettepanekus on kohaldamisajaks määratud 1. jaanuar 2021 ning see esitatakse 27 liikmesriigile, sest 29. märtsil 2017 sai Euroopa Ülemkogu Ühendkuningriigilt teate tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 kohaselt.

- **Kooskõla kehtivate poliitikasätetega**

Nagu on märgitud teatises „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“,⁸ jätkavad ESF+ ja Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse struktuurimeetmete rahastamist. Nii ESF+ kui ka ERF koosnevad mitmeaastastest programmidest, mis toetavad pikaajalisi strateegilisi eesmärke, näiteks muutuste ja restruktureerimise prognoosimist ja juhtimist. EGF seevastu on loodud toetuse andmiseks eriolukorras ja väljaspool mitmeaastast programmirutiini.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

ELi poliitikavahend, millega tagatakse äriühingute restruktureerimise prognoosimise ja sellega tegelemise parimate tavade raamistik, on „Muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlev ELi kvaliteediraamistik“⁹. See pakub põhjalikku raamistikku selle kohta, kuidas tuleks õigete poliitikavahendite abil tegeleda majanduse kohandamise ja restruktureerimise ning liikmesriikide tööhõivele avalduva ja sotsiaalse mõjuga. Muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlevas ELi kvaliteediraamistikus kutsutakse liikmesriike üles kasutama ELi ja liikmesriikide rahalisi vahendeid viisil, mis võimaldaks tõhusamalt leevendada restruktureerimise sotsiaalset mõju, eriti tööhõivele avalduvat negatiivset mõju. Mõjutatud töötajate toetamisel on peamisteks ELi vahenditeks ESF+, mille eesmärk on anda ennetavat toetust, ning EGF, mille eesmärk on reageerida toetuse andmisega ootamatu ulatusliku restruktureerimise korral.

Komisjoni ettepanekus mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kohta võeti ambitsioonikam eesmärk integreerida kliimamuutuse küsimusi kõigis ELi programmides, pühendades 25 % ELi kuludest kliimaeesmärkidele. Selle programmi panust selle üldesmärgi saavutamisse jälgitakse liidu kliimamarkeri süsteemi kaudu asjakohasel jaotuse tasandil, sh kasutades täpsemaid meetodikaid, kui need on olemas. Komisjon jätkab iga-aastast teabe esitamist kulukohustuste assigneeringute kohta aastaeelarve projekti raames.

Selleks et toetada fondi võimaluste täielikku ärakasutamist kliimaeesmärkide saavutamiseks, püüab komisjon kindlaks määrata asjakohased meetmed fondi ettevalmistamise, rakendamise, läbivaatamise ja hindamise käigus.

⁸ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-new-modern-multiannual-financial-framework_en.pdf.

⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlev ELi kvaliteediraamistik“, (COM(2013) 882 (final), 13.12.2013).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise leping (ELi toimimise leping), eriti selle artikli 175 kolmas lõik.

Artikli 175 kolmandas lõigus on sätestatud, et kui osutuvad vajalikuks struktuurifondide välised erimeetmed ja ilma et see piiraks liidu muu poliitika raames otsustatud abinõude kohaldamist, võivad Euroopa Parlament ja nõukogu sellised meetmed vastu võtta, tehes otsuse seadusandliku tavamenetluse kohaselt pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega ning Euroopa Regioonide Komiteega.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Liidu eelarvest toimuva rahastamise keskmes on meetmed, mille eesmärgi ei suuda liikmesriigid üksi piisaval määral saavutada ning mille puhul liidu sekkumine võib tuua kaasa lisaväärtust võrreldes ainult liikmesriikide tegevusega. Kui EGF-i kasutatakse selliste meetmete kaasrahastamiseks, mille eesmärk on aidata koondatud töötajatel uut töökohta leida, siis austatakse subsidiaarsuse põhimõtet ja luuakse Euroopa lisaväärtust.

Liikmesriikide tööturuprogrammide puhul on üldiseks tavaks toetada koondatud töötajaid ja EGF-i eesmärk ei ole neid programme asendada. Kuid märkimisväärset mõju avaldav ootamatu restruktureerimine võib liikmesriikide tavapäraste programmide suutlikkuse piirid proovile panna. Võttes arvesse ootamatu ulatusliku restruktureerimise mahtu ja mõju ning asjaolu, et EGF on solidaarsuse väljendus kõigis liikmesriikides ja nende vahel, on ELi tasandil parem toetust pakkuda. EGF-i rahalise toetuse andmiseks peavad kaks eelarvepädevat institutsiooni selle heaks kiitma ja sellega väljendatakse ELi ja liikmesriikide solidaarsust. Sel viisil aitab see ettepanek muuta eesmärgi näidata üles ELi solidaarsust eriolukordades käegakatsutavamaks nii mõjutatud töötajate kui ka liidu kodanike jaoks üldiselt. Seega piirdub liidu sekkumine nende eesmärkide täitmisega, mille kaudu saab näidata liidu solidaarsust koondatud töötajatega.

EGF-i kasutuselevõtt loob lisaväärtust võrreldes üksnes liikmesriikide enda võetavate meetmetega. EGF-i kaasrahastatavad meetmed ei suurenda mitte ainult koondatud töötajatele pakutavate teenuste üldarvu, vaid ka erinevate teenuste arvu ja nende mahtu. Lisaks annab EGF-i kasutuselevõtt eeskujut. See näitab, millises ulatuses saab analüüsida uuenduslikke ideid, teha kindlaks parimad tavad ja ühendada need pakutavate meetmete tavapaketiga. Samuti aitavad EGF-i kaasrahastatavad meetmed parandada toetuse andmise protsesse.

• Proportsionaalsus

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev ettepanek nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Liikmesriikidele pandud kohustused peegeldavad vajadust aidata mõjutatud töötajatel kohaneda muutuvate oludega ja naasta kiiresti tööturule. ELi ja liikmesriikide ametiasutuste halduskoormust on piiratud sellega, mis on komisjonile vajalik oma volituste rakendamiseks liidu eelarve täitmisel. Kuna rahalisi toetusi antakse eelarve jagatud täitmisel koostöös liikmesriikidega, peavad liikmesriigid andma aru, kuidas rahalist toetust on kasutatud.

• Õigusakti valik

Kavandatud õigusakt: määrus.

Muud vahendid ei oleks sobivad järgmisel põhjusel: ELi tasandi solidaarsuse väljendamise eesmärki saab täita üksnes vahetult kohaldatava õigusaktiga.

3. TAGASIVAATELISE HINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide tagasivaateline hindamine või toimivuse kontroll

Olemasoleva määruse järelhindamine tuleb teha 31. detsembriks 2021. Siiski on tehtud perioodi 2014–2020 EGF-i vahehindamine,¹⁰ mille tulemusi on arvesse võetud.

Perioodi 2014–2020 EGF-i vahehindamisest selgus, et EGF-i ülesehitus vajab parandamist. Tulevikku silmas pidades tuleks lahendada mitu probleemi.

Mis puudutab kohaldamisala, siis selgub hindamise eesmärgil sidusrühmadega peetud konsultatsioonidest, et EGF-i ülesehitus tuleb läbi vaadata või paremini kindlaks määrata. Siia kuuluvad sellised aspektid nagu fondi täpne kohaldamisala ja kriteeriumid, mis annavad alust seda kasutada. Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega peab igasugune restruktureerimine selleks, et EGF-i abi kasutuselevõtt oleks põhjendatud, mõjutama märgatavalt majandust ja tööturgu. Samas ei ole mõiste „märgatav mõju“ selgelt määratletud. See kehtib eriti väiksema koondamise puhul, mis jääb allapoole praegust 500 koondatud töötaja künnist (asjakohane perioodil 2014–2020). EGF-i määruse artikli 4 lõikes 2 sätestatud erandiklausli kohaselt võiks näiteks just selline olukord olla maapiirkondades vägagi toetuskõlblik, kuid liikmesriikidel puudub kindlus, kuidas märgatavat mõju tõendada. Seetõttu soovitasid paljud rakendajad kasutada madalamat künnist.

Ka mõisted „globaliseerumine“ ja „kriis“ ei ole selgelt määratletud. Liikmesriigid ei suuda sageli otsustada, millise kriteeriumi alusel nad peaksid taotluse esitama. Peamiseks asjaoluks, mis takistab liikmesriigil taotlust esitada, peetakse koondamise tegeliku põhjuse kindlakstegemist, et näha, kas see kvalifitseerub võimaliku toetuse saamiseks, ning selle tõendamist taotluses. Nende raskuste valguses ja pidades silmas, et rohkem töökohti kaob tehnoloogiliste muutuste tõttu (asjaomastel koondatud töötajatel on samad probleemid mis globaliseerumise tõttu koondatud töötajatel, kuna nende oskused vananevad või muutuvad ebavajalikuks), võib olla võimalik lahendus lisada EGF-i kohaldamisalasse kõik suuremahulised koondamised, mis avaldavad märgatavat mõju. Hindamisel leiti, et see muudaks EGF-i asjakohasemaks ning sobivamaks tulevaste majanduslike probleemidega tegelemiseks, samuti õiglasemaks, sest enam ei keskendutaks koondatud töötajate väga kitsale rühmale. Selliste muudatuste järel muutuks EGF-i kasutamine tasakaalustatumaks ja fondi potentsiaal laieneks EL 13 liikmesriikidele (need liikmesriigid ei kasuta EGF-i praegu väga sageli). Taotluse esitamisel kaoks kohustus esitada tõendeid selle kohta, et töökohtade kadumise põhjustas globaliseerumine või kriis. Kuna see on ka taotluse esitamise faasi üks kahest kõige ajakulukamast etapist, kiirendaks selline lihtsustamine EGF-i abi kasutuselevõttu mõne nädala võrra, sest suurt taustakontrolli ei oleks enam vaja teha. Laiendatud kohaldamisala ja madalam künnis pakuks ka väiksematele liikmesriikidele rohkem võimalusi abi taotleda.

Mis puudutab järelevalve ja aruandluse nõudeid, siis jõuti hindamisel järeldusele, et EGF-i tulemuslikkuse paremaks analüüsimiseks tuleks liikmesriikidelt nõuda üksikasjalikumate

¹⁰ Komisjoni aruanne Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) vahehindamise kohta (COM(2018) 297 final, 16.5.2018) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokument Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) vahehindamise kohta (SWD(2018) 192 final, 16.5.2018).

järelevalveandmete kogumist, eriti töötajate kategooriate (erialane ja haridustaust), tööhõiveseisundi ja leitud töökoha liigi kohta.

Näib, et EGF peaks olema ELi muu poliitikaga paremini kooskõlas. Hindamine viitab vajadusele siduda EGF-i abi tihedamalt muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistikuga ning kavandada paremini kooskõlastatud lähenemine nii ennetusmeetmetele, et olla valmis ulatuslikuks restruktureerimiseks, kui ka sellistele ühekordsetele reageerimismeetmetele nagu need, mida rahastatakse praegu EGFist. See võib tähendada EGF-i tegevuse ulatuse laiendamist või kooskõlastatuma käsitusviisi väljatöötamist koos muude ELi rahastamisvahenditega, nagu ESF+. Kuigi EGF-i ülesehitusest nähtub selge vastastikune täiendavus ESF+-ga, võiksid liikmesriigid EGF-i toetuse restruktureerimisabi tervikliku paketi paremini siduda. Tööturustaatuste vaheline liikumine eeldab suuri investeeringuid inimkapitali nii ennetavate ettevalmistusmeetmete kui ka reageerimismeetmete vormis.

Programmitöö perioodil 2014–2020 on teatud tingimustel võimalik lisada EGF-i taotlusele sama palju mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori, kui on koondatud töötajaid. Noorte töötus on praegu ja edaspidi suur probleem. Lisaks näitavad kogemused, et EGF-i pakutavat abi mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele kasutatakse laialdaselt. Samas järeldus hindamisest, et tuleks mõelda sellele, kas EGF on sellise abi pakkumiseks õige vahend või pakuksid teised kanalid asjaomaste noorteni jõudmiseks paremaid võimalusi. Ebaõiglaseks võidakse pidada seda, kui abi pakutakse ainult nende piirkondade mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, mida mõjutab globaliseerumisest või finantskriisist põhjustatud suuremahuline restruktureerimine, aga mitte piirkondades, mida mõjutab automatiseerimine.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Eespool osutatud vahehindamise ja allpool märgitud mõjuhindamise peamised elemendid olid ulatuslikud konsulteerimised sidusrühmadega, sealhulgas internetipõhised konsultatsioonid, sihtotstarbelised konsultatsioonid ja töörühmade koosolekud.

Ka komisjon korraldas sidusrühmadele üritusi, kus arutati 2020. aasta järgse perioodi EGF-i ülesehituse võimalikke muudatusi. Neid arutelusid peeti EGF-i kontaktisikute korrapärastel kohtumistel ja võrgustiku seminaridel 2017. aasta oktoobris ja 2018. aasta märtsis ning EGF-i kontaktisikute erakorralisel kohtumisel 2018. aasta jaanuaris, mis oli täielikult pühendatud 2020. aasta järgset perioodi käsitlevatele aruteludele.

Üldiselt ei erinenud sidusrühmade vaated komisjoni vaadetest ja neid on kajastatud käesolevas ettepanekus.

- **Väliseksperdid**

Vahehindamise ettevalmistamisel tellis komisjon väliskonsultandilt hindamisuuringu.

Samuti tellis komisjon väliskonsultandilt uuringu mõjuhinnangu ettevalmistamisel.

- **Mõjuhinnang**

Tehti mõjuhinnang. See mõjuhinnang, mis on tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi järgmist mitmeaastast finantsraamistikku reguleerivate ettepanekute osa, puudutab järgmisi fonde:

- Euroopa Sotsiaalfond (ESF – üks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest) ja noorte tööhõive algatus;
- Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD);

- Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF);
- ELi terviseprogramm ning
- Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm.

Mõjuhindangus käsitletud fondide puhul hinnati järgmisi variante.

1. variant: *ESFi, noorte tööhõive algatuse, FEADi, Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi ja ELi terviseprogrammi ühendamine.*

- See oli hindamistulemuste ja sidusrühmadega peetud konsultatsioonide põhjal eelistatud variant. Kontrolliasutuste seisukohalt aitaks fondide ulatuslik liitmine parandada nende suutlikkust sujundada strateegilist sekkumist kogu sotsiaalpoliitika kohaldamisalal. See aitaks muuta sekkumismeetmete kavandamise paindlikumaks ja lihtsustaks Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete saavutamist. Toetusesaajad kinnitasid, et rahastatavate programmide ja projektide vahelise koostoime tugevdamiseks on veel palju kasutamata võimalusi.

2. variant: *ESFi, noorte tööhõive algatuse, FEADi, Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi, ELi terviseprogrammi ja EGFi ühendamine.*

- Seeläbi väheneks fondide arv kunstlikult. Kui ühendada EGF ESF+-iga, kaoksid EGFi konkreetsed eesmärgid, suur poliitiline nähtavus ja eelarveline paindlikkus. Seda kinnitasid sidusrühmad konsulteerimisprotsessi raames¹¹;

3. variant: eelarve jagatud täitmisel koostöös liikmesriikidega kasutatavate fondide ühendamine (st välja arvatud Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm, kuid kaasa arvatud EGF).

- See tähendaks ohverdada EGFi suur nähtavus kui ELi tasandi erakorraline meede, millega leevendada globaliseerumise tõsiseid kõrvalmõjusid. Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi ühendamisel ESF+-iga saavutatav võimalik paindlikkus ja koostoime läheksid kaduma.

4. variant: *FEADi allesjätmine eraldi fondina, kuid kahe FEADi programmi tüübi (materiaalne abi ja sotsiaalne kaasatus) ühendamine.*

- See suurendaks toetuse peamiste materiaalse abi viiside ja sotsiaalse kaasatuse meetmete vahelist koostoimet, jättes praegused rakenduseeskirjad samaks. Teisalt ei tagaks see piisavat piiritlemist võrreldes ESFi-tüüpi sotsiaalse kaasatuse meetmetega.

5. variant: *kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ühendamine.*

- See kahjustaks poliitikaeesmärkide saavutamist, sest rakenduseeskirju ei oleks võimalik kohandada toetust saavate poliitikameetmete erinõuetega. Samuti ei suurendaks see koostoimet ega kokkusobivust teiste inimkapitali fondidega.

Mõjuhindangut analüüsis õiguskontrollikomitee, kes andis teatavate reservatsioonidega positiivse hinnangu. Õiguskontrollikomitee arvamus on kättesaadav Ares(2018)2265999 all. Õiguskontrollikomitee märkusi võeti arvesse. EGFiga seotud märkused olid peamiselt seotud EGFi aluspõhimõtete selgitustega. Samuti oli õiguskontrollikomitee arvamusel, et EGFi kasutamise üksikasju tuleks täpsemini esitada ja põhjalikumalt tuleks analüüsida, mil määral

¹¹ Vt tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi uuring inimkapitaalinvesteeringute mõjuhindamise toetamiseks: „EGFi ühendamist tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi teiste fondide raamistikku ei pidanud EGFi haldamisega tegelevad erinevad sidusrühmad soovitavaks.“

aitaksid ettenähtud muudatused tuvastatud probleeme lahendada. Samuti soovitas õiguskontrollikomitee esitada selgemini põhjused, miks EGF on mitmeaastasest finantsraamistikust välja jäetud.

Lõplik poliitikaettepanek ei erine mõjuhinnangu järeldustest. Kõige olulisem järeldus seoses EGFiga on asjaolu, et EGF peaks hädaolukorra leevendamise fondina jääma mitmeaastase finantsraamistiku eelarve ülemmääradest väljapoole. Hädaolukorra leevendamise fondide katmiseks ei ole eeldatavalt vaja konkreetset eelarvet. Seevastu mitmeaastase finantsraamistiku alla kuulumisel tähendaks see, et oleks olemas konkreetne eelarve, mida fond peaks kulutama. See teeb sellest aga tavapärase restruktureerimistoetuse vahendi. Teisalt tähendaks mitmeaastasest finantsraamistikust väljapoole jäämine pikka kasutuselevõtmise menetlust, mis aga töötab vastu fondi ülesandele hädaolukorra leevendamise fondina. Seetõttu tuleb kasutuselevõtu menetlust kiirendada ja sujundada. Mõjuhinnangus rõhutatakse madalama künnise ja EGF-i laiema kohaldamisala olulisust.

- **Lihtsustamine**

Ei kohaldata

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata

4. MÕJU EELARVELE

EGF on üks erivahenditest, mille kohta ei kehti mitmeaastase finantsraamistiku eelarve ülemmäärad ning mille iga-aastane maksimumsumma ajavahemikuks 1. jaanuar 2012 – 31. detsember 2027 on 200 miljonit eurot (2018. aasta hindades).

EGF-i toimimine on sätestatud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitava institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu punktis 9.

Nõutav personali- ja haldusvajadus määratakse kindlaks finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

EGF-i tulemuste järelevalvet tugevdatakse ühtse järelevalvesüsteemi sätetega, mille väljund- ja tulemusnäitajad on sätestatud EGF-i määruses. Edukust mõõdetakse peamiselt tööturule naasmise määraga ehk pärast EGF-i abi saamist töökoha leidnud inimeste osakaaluga.

Liikmesriikidelt nõutakse ühtsete väljund- ja tulemusnäitajate saavutamise lisamist rakendusasutustega sõlmitud lepingutesse. Praegu EGF-i rahastamisotsustega kehtestatud nõuded lisatakse EGF-i määrusesse, mis tähendab, et toetusesaajate tööhõiveseisundi andmed tuleb esitada siis, kui asjaomane liikmesriik esitab aasta hiljem lõpparuande. Siia kuulub ka teave tööhõive liigi ja omaduste kohta (nt alaline/tähtajaline) ning toetusesaajate tööalase konkurentsivõime muutumise kohta pärast tegevuse lõppu (nt saadud kvalifikatsioon). Kogutud andmed peavad tuginema uuringutele ja liikmesriikide asutuste esitatud andmetele. See võimaldab hinnata, millises ulatuses aitas toetus parandada toetusesaajate tööalast konkurentsivõimet ning muuta nende tööhõiveseisundit, et teha kindlaks, kas EGF toimib tõhusalt.

Võttes arvesse varasemate hindamiste ja Euroopa Kontrollikoja aruannete järeldusi, hakatakse seadma eesmärgi juhtumipõhiselt. Selliste eesmärkide puhul tuleb arvesse võtta juhtumi

eripära ja varasemate juhtumitega võrreldavuse ulatust. Eesmärkides tuleks nimetada toetusesaajate tööturule naasmise määr. Need on vajalikud aruandluse ja hindamise puhul, kuid ei ole seotud karistuse mehhanismide ega tulemuspõhiste maksetega. Hädaolukordi iseloomustab nende ootamatu teke, sageli kiiresti muutuv ettearvamatus keskkonnas. Tulemuspõhised maksed oleksid õiglasemad ainult juhul, kui tulemusi saaks otseselt seostada antud abiga ja need ei sõltuks nii tugevalt välistest teguritest. Lõpparuannetes peavad liikmesriigid esitama siiski põhjendatud analüüsi saavutatud eesmärkide ulatuse kohta. Hindamised on näidanud, et tulemustele keskendumine iseenesest ei ole kunagi olnud probleem. Inimeste tagasitoomine tööturule ja/või nende tööalase konkurentsivõime suurendamine on olnud alati liikmesriikide suurim murekoht. Kuid tulemuste mõõtmine ei ole andmete puuduliku kättesaadavuse tõttu olnud alati võimalik.

EGFi vahehindamisel selgus, et edasised hindamised tuleb kavandada nii, et tagatud oleks piisavate andmete kättesaadavus. Sel juhul on järgmiste hindamiste ajastamine kooskõlas parema õigusloome suunistega edaspidi paremas vastavuses EGF-i rakendamistsükliga. See tähendab, et hindamine tuleb läbi viia iga nelja aasta järel.

Hindamine tehakse kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe¹² punktidega 22 ja 23, milles kolm institutsiooni kinnitasid, et olemasolevate õigusaktide ja poliitika hindamine peaks olema aluseks võimalike edasiste meetmete mõju hindamisel. Hindamisel kogutakse tõendeid programmi mõju kohta kohapeal, võttes aluseks programminäitajad/eesmärgid ning üksikasjaliku analüüsi selle kohta, mil määral on programm asjakohane, tõhus, tulemuslik, annab piisavat ELi lisaväärtust ja on kooskõlas teiste ELi poliitikameetmetega. Hindamisega kaasnevad saadud õppetunnid, mis aitavad tuvastada kõiki puudujääke/probleeme või meetmete või nende tulemuste edasise täiustamise võimalusi ning aidata suurendada nende kasutamist/mõju.

Komisjon jätkab fondi tegevuse kohta aruannete esitamist iga kahe aasta tagant.

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatava määruse eelnõu artiklitega 2 ja 3 sätestatakse EGF-i ülesanne ja eesmärgid. Erinevalt praegusest EGF-i määrusest (EL) 1309/2013 kuulub selle ülesande hulka selgesõnaliselt EGF-i tähtsus Euroopa sotsiaalõiguste samba asjaomastele põhimõtetele kaasaaitamisel. Lisaks selgitatakse eesmärkide all, et EGF hakkab pakkuma lahendust igat liiki ootamatu ulatusliku restruktureerimise korral, muutes fondi kohandatavaks praeguste ja tulevaste majandusprobleemide järgi.

Sekkumiskriteeriumid sätestatakse artiklis 5. Võrreldes kehtiva määruse künnisega, milleks on 500 koondatud töötajat, on kavandatud künnis 250 koondatud töötajat. See aitab paremini kajastada tegelikku olukorda paljudes piirkondades, kus restruktureerimisel, mille käigus koondatakse 250 töötajat, on tööturule oluline mõju. Samuti näitab see, et üldiselt on väga ulatuslike koondamiste osakaal vähenemas. Lisatud on uus säte, mis võimaldab liikmesriikidel taotleda EGF-i toetust juhul, kui koondamine toimub samas piirkonnas, kuid eri majandussektorites. Eelkõige just väiksema rahvaarvuga piirkondades võib eri sektorites ühekorraga toimuv koondamine laiene avaldada tööturule tuntavat mõju. Lisatud on uus säte, mille kohaselt ei saa EGF-i kui kaubandusele keskenduvat fondi kasutusele võtta, kui avalikus sektoris aset leidv koondamine on otseselt põhjustatud avaliku sektori eelarvekärbetest. See kajastab ühtlasi asjaolu, et EGF ei anna toetust töötajaid koondavale ettevõttele, kelleks kõnealusel juhul oleks EGF-i toetust taotlevad liikmesriikide avaliku sektori asutused.

¹² Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe, ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14.

Artiklis 8 sätestatakse toetuskõlblikud meetmed. Erinevalt praegusest määrusest on digiajastul nõutavate oskuste levitamise lisamine kohustuslik. Tööturu nõudmisi arvestades loetakse seda vajalikuks tingimuseks. Pakutavad meetmed peavad põhinema toetusesaaja isiklikel vajadustel ja kvalifikatsioonil.

Komisjoni antav tehniline abi peab toetama kavandatava määruse rakendamiseks vajalike meetmete võtmist. Vastavalt kavandatava määruse artiklile 12 võib abi summa ulatuda kuni 0,5 %ni EGF-i iga-aastasest maksimumsummast. See on suurem kui praegusel programmitöö perioodil, sest eritoetust antakse liikmesriikidele, kellel on vähem kogemusi EGF-i või restruktureerimisabi kui sellise rakendamisel. See hõlmaks ka lisameetmeid, mis aitaksid edendada võrgustumist ja heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel.

EGF-i rakendamise tavaperioodiks jääb 24 kuud. Siiski sätestatakse kavandatava määruse artiklis 15, et seda 24 kuud hakatakse arvestama alates EGF-i kasutuselevõtu kohase otsuse vastuvõtmisest, mitte EGF-i toetuse rakendamise kuupäevast. Selle eesmärk on võtta arvesse asjaolu, et paljudel liikmesriikidel on eelarvemenetlused, mis ei võimalda neil riskida ja eelrahastada asjaomaseid projekte, kui ei ole teada, kas toetust tegelikult antakse. Kuid kui liikmesriik on valmis riski võtma, on meetmed toetuskõlblikud alates koondamisest teatamisest, nagu on sätestatud kehtivas määruses.

Kavandatava määruse artiklis 16 sätestatakse eelarvemenetlus. Kuna EGF-i kasutuselevõtmise otsuste langetamisel võetakse aluseks vormiline nõue, et konkreetsel võrdlusperioodil kaotas töö vähemalt 250 töötajat, ei ole koondamise tagamaade põhjalik analüüs enam nõutav. Seetõttu ei ole sellistel analüüsidel põhinevad komisjoni ettepanekud EGF-i kasutuselevõtuks enam vajalikud. Ülekandmistootluse üle otsustab eelarvepädev institutsioon. Komisjon lisab ülekandmistootlusele rakendusotsuse eelnõu ja tootluse lühikokkuvõtte. Selline menetlus tagab rahalise toetuse kiirema kasutuselevõtu.

Komisjoni ja liikmesriikide vaheline vastutusalade jaotus on sätestatud kavandatavas artiklis 23. EGF-i eelarve täitmine on ka edaspidi jagatud koostöös liikmesriikidega. Rakendusametuste määramist, auditiga seotud küsimusi ja pettuste ennetamist käsitlevates sätetes ei ole olulisi muudatusi tehtud.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹³,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁴,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Fondide rakendamisel tuleks järgida Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklis 3 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 10 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid, sealhulgas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat. Liikmesriigid ja komisjon peaksid püüdma kõrvaldada ebavõrdsust, edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust ja kaasata soolist aspekti, samuti võitlema diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Fondide eesmärged tuleks ellu viia kestliku arengu raames ning seejuures peaks liit edendama keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi säilitamise ja parandamise eesmärged, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1, võttes arvesse põhimõtet, et saastaja maksab.
- (2) 17. novembril 2017 kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba¹⁵ vastusena Euroopas valitsevatele sotsiaalsetele probleemidele. Võttes arvesse töömaailma muutuvat tegelikkust, peab liit olema valmis tegelema globaliseerumise ja digitaliseerimisega seotud praeguste ja tulevaste probleemidega, muutes kasvu kaasavamaks ning edendades tööhõivet ja sotsiaalpoliitikat. Samba kaksikümmend peamist põhimõtet on jaotatud kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused, sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus. Euroopa sotsiaalõiguste sammas on Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) üldine suunav raamistik, mis võimaldab liidul asjakohased põhimõtted suurte restruktureerimiste korral ellu rakendada.

¹³ ELT C , , lk .

¹⁴ ELT C , , lk .

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_et.

- (3) 20. juunil 2017 kiitis nõukogu heaks liidu vastuse¹⁶ ÜRO kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030¹⁷ – Euroopa jätkusuutlik tulevik. Nõukogu rõhutas, kui tähtis on saavutada kestlik areng selle kolmes mõõtmes (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalne) tasakaalustatud ja terviklikul viisil. On väga tähtis, et kestlik areng integreeritaks Euroopa poliitikaraamistikku ning et liidu poliitika oleks ambitsioonikas ülemaailmsete probleemide käsitlemisel. Nõukogule valmistas heameelt komisjoni 22. novembri 2016. aasta teatis „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammud” kui esimene samm kestliku arengu eesmärkide peavoolustamisel ja kestliku arengu kui olulise juhtpõhimõtte kohaldamisel kõigis liidu poliitikavaldkondades, sealhulgas rahastamisvahendite kaudu.
- (4) 2018. aasta veebruaris võttis komisjon vastu teatise „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat”¹⁸. Teatises rõhutatakse, et liidu eelarve toetab Euroopa ainulaadset sotsiaalset turumajandust. Seetõttu on äärmiselt oluline parandada tööhõivevõimalusi ja lahendada oskustega seotud probleeme, eelkõige ka neid, mis on seotud digiteerimisega. Eelarve paindlikkus peab olema järgmise mitmeaastase finantsraamistiku keskne põhimõte. Paindlikkuse mehhanismide kohaldamist jätkatakse, et liit saaks reageerida ettenägematutele sündmustele ja tagada, et eelarvevahendeid kasutatakse seal, kus neid on kõige rohkem vaja.
- (5) Oma valges raamatus Euroopa tuleviku kohta¹⁹ on komisjon väljendanud muret isolatsionistlike suundumuste pärast, mis suurendavad kahtlusi avatud kaubanduse ja ELi sotsiaalse turumajanduse kasulikkuse suhtes üldiselt.
- (6) Oma aruteludokumendis üleilmastumise ohjamise kohta²⁰ on komisjon oskustööjõu nõudluse suurenemise ja madalamat kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade vähenemise peamiste teguritena kindlaks teinud kaubandusega seotud globaliseerumise ja tehnoloogiaarengukombinatsiooni. Hoolimata avatuma kaubanduse üldistest tohututest eelistest ja maailma majandussüsteemide edasisest integreerumisest tuleb sellise negatiivse kõrvalmõjuga võidelda. Kuna globaliseerumise praegused eelised jagunevad juba inimeste ja piirkondade vahel ebaühtlaselt, avaldades negatiivselt mõjutatud isikutele olulist mõju, on oht, et üha kiirem tehnoloogiaareng süvendab seda mõju veelgi. Seega tuleb kooskõlas solidaarsuse ja jätkusuutlikkuse põhimõtetega tagada, et globaliseerumisest saadav kasu jagatakse õiglasemalt, ühitades majandusliku avanemise ja tehnoloogiaarengu sotsiaalkaitsega.
- (7) Oma aruteludokumendis ELi rahanduse tuleviku kohta²¹ rõhutab komisjon vajadust vähendada majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust liikmesriikides ja nende vahel. Seega on esmatähtis investeerida võrdsusse, sotsiaalsesse kaasatusse, haridusse ja koollitusse ning tervisesse.
- (8) Globaliseerumise ja tehnoloogiliste muutuste tulemusel suureneb tõenäoliselt veelgi maailma majanduste omavaheline seotus ja vastastikune sõltuvus. Tööjõu ümberjaotamine on selliste majanduslike muutuste lahutamatu ja paratamatu osa. Kui muutustest tulenevat kasu tahetakse jaotada õiglaselt, on äärmiselt oluline pakkuda abi koondatud töötajatele ja neile, keda ähvardab koondamine. „Muutusteks ja

¹⁶ <http://eu-un.europa.eu/eu-response-2030-agenda-sustainable-development-sustainable-european-future/>.

¹⁷ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0098>

¹⁹ https://ec.europa.eu/commission/white-paper-future-europe-reflections-and-scenarios-eu27_et.

²⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-harnessing-globalisation_et.

²¹ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_et.

restruktureerimiseks valmisolekut käsitlev ELi kvaliteediraamistik²² on liidu poliitiline vahend, mis loob ettevõtete restruktureerimisi ette näha ja neid arvesse võtta võimaldavate parimate tavade raamistiku. Selles antakse põhjalik ülevaade, kuidas tuleks asjakohaste poliitiliste vahendite abil tegeleda majandusliku kohandamise ja restruktureerimisega seonduvate probleemidega ning nende tööhõivealase ja sotsiaalse mõjuga. Lisaks kutsutakse sellega liikmesriike üles kasutama ELi ja riiklikke vahendeid viisil, mis tagab, et restruktureerimise sotsiaalset mõju, eelkõige tööhõivele avalduvat negatiivset mõju saab tõhusamalt leevendada. Peamised liidu vahendid, millega aidatakse mõjutatud töötajaid, on Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), mille eesmärk on pakkuda ennetavat abi, ning EGF, mille eesmärk on pakkuda abi vastavalt vajadusele ettenägematute suurte restruktureerimiste korral.

- (9) EGF loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1927/2006²³ 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku jaoks. EGF loodi selleks, et liit saaks näidata üles oma solidaarsust töötajatega, kes on kaotanud töö maailma kaubanduses globaliseerumise tulemusel toimunud oluliste struktuurimuutuste tõttu.
- (10) Määruse (EÜ) nr 1927/2006 kohaldamisala laiendati 2009. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 546/2009²⁴ Euroopa majanduse elavdamise kava osana, et hõlmata ka töötajaid, kes on kaotanud töö vahetult üleilmse finants- ja majanduskriisi tagajärjel.
- (11) 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 kestva mitmeaastase finantsraamistiku kestuseks laiendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1309/2013 kohaldamisala,²⁵ et see hõlmaks töökohtade kaotamist, mis on tingitud nii tõsistest majandushäiretest, mida põhjustab ülemaailmse finants- ja majanduskriisi jätkumine, mida on käsitletud määruses (EÜ) nr 546/2009, kui ka mis tahes uuest ülemaailmsest finants- ja majanduskriisist.
- (12) Komisjon tegi EGFi vahehindamise, et hinnata, kuidas ja millises ulatuses on saavutatud EGFi eesmärgid. EGF osutus tulemuslikuks, sest sellega saavutati suurem koondatud töötajate tööturule naasmise määr kui eelmisel programmitöö perioodil. Samuti leiti hindamisel, et EGF lõi Euroopa lisaväärtust. Eelkõige kehtib see EGFi kvantitatiivse mõju kohta, mis tähendab, et EGFi abi ei suurenda mitte ainult pakutavate teenuste arvu ja mitmekesisust, vaid ka nende intensiivsust. Lisaks on EGFi sekkumismeetmed väga nähtavad ning näitavad üldsusele vahetult sekkumismeetmete ELi lisaväärtust. Samas tuvastati mitmesuguseid probleeme. Esiteks oli kasutuselevõtmise menetlus liiga pikk. Lisaks on mitu liikmesriiki teatanud probleemidest töökohtade koondamise põhjustanud sündmuse kohta mahuka taustaanalüüsi kokkupanemisel. Peamine põhjus, mis hoiab liikmesriike, kellel oleks võimalik EGFi kasutada, taotluse esitamisest tagasi, on finants- ja institutsioonilise suutlikkuse probleemid. Ühest küljest võib asi olla lihtsalt tööjõu vähesuses: praegu

²² KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE „Muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlev ELi kvaliteediraamistik“ (COM(2013)0882 final, 13.12.2013).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1927/2006 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomise kohta ([ELT L 406, 30.12.2006, lk 1](#)).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 546/2009, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1927/2006 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomise kohta ([ELT L 167, 29.6.2009, lk 26](#)).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1309/2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006.

võivad liikmesriigid küsida tehnilist abi ainult siis, kui nad rakendavad EGF-i juhtumit. Kuna koondamised võivad toimuda ootamatult, on tähtis, et liikmesriigid oleksid valmis kohe reageerima ja saaksid esitada taotluse igasuguse viivitusega. Lisaks paistab, et teatavates liikmesriikides on vaja teha palju rohkem tööd institutsioonilise suutlikkuse suurendamiseks, et tagada EGF-i juhtumite tõhus ja tulemuslik rakendamine. 500 koondatud töötaja künnist peeti liiga kõrgeks, eelkõige madalama asustustihedusega piirkondades²⁶.

- (13) Komisjon rõhutab, kui jätkuvalt tähtis on EGF-i roll paindliku fondina, mis võimaldab toetada töötajaid, kes on kaotanud oma töö suuremahuliste restruktureerimiste käigus, ja aidata neil võimalikult kiiresti leida uus töökoht. Liit peaks ka edaspidi andma konkreetset ühekordset rahalist toetust, et hõlbustada koondatud töötajate tööturule naasmist aladel, sektorites, territooriumidel või tööturgudel, mis kannatavad tõsiste majandushäirete tõttu. Võttes arvesse avatud kaubanduse, tehnoloogiliste muutuste või muude tegurite, nagu vähese CO²-heitega majandusele ülemineku koos- ja vastastikust mõju ning seega arvestades, et järjest raskem on välistada üht konkreetset tegurit, mis põhjustab töökohtade koondamist, võetakse EGF tulevikus kasutusele ainult juhul, kui restruktureerimine avaldab olulist mõju. Arvestades fondi eesmärki, mis on pakkuda abi erakorralistes olukordades ja ootamatutel asjaoludel, täiendades ESF+ pakutavat ennetavat iseloomuga abi, jääb EGF paindlikuks erivahendiks väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku eelarvelisi ülemmäärasid, nagu on sätestatud komisjoni teatistes. „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“ ja selle lisa²⁷.
- (14) Nagu juba märgitud, tuleks selleks, et säilitada EGF-i üleeuroopaline mõõde, esitada toetustaotlus juhul, kui suurel restruktureerimisel on oluline mõju piirkonna või kohalikule majandusele. Selline mõju tuleks kindlaks määrata minimaalse arvu koondatud töökohtadega konkreetse võrdlusperioodi jooksul. Võttes arvesse vahehindamise tulemusi, kehtestatakse künniseks 250 koondatud töökohta neljakuulise võrdlusperioodi jooksul (või valdkondlike juhtumite puhul kuue kuu jooksul). Võttes arvesse, et koondamislainetel, mis toimuvad eri sektorites, kuid samas piirkonnas, on võrdselt oluline mõju kohalikule tööturule, on ka piirkondlikud taotlused võimalikud. Selliste väikeste tööturgude puhul nagu väikesed liikmesriigid või kauged piirkonnad, sealhulgas äärepoolseimad piirkonnad, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 349, või erandlikel asjaoludel võib taotluse esitada väiksema koondamiste arvu puhul.
- (15) Et väljendada liidu solidaarsust koondatud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes on tegevuse lõpetanud, peaks individuaalsete teenuste paketi ja selle rakendamise maksumuse kaasrahastamise määr olema võrdne ESF+ määraga asjaomases liikmesriigis.
- (16) Komisjon peaks jagama EGF-i eraldatud liidu eelarve osa täitmist liikmesriikidega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) [*uue finantsmääruse number*]²⁸ (edaspidi „finantsmäärus“) tähenduses. Seepärast peaksid komisjon ja liikmesriigid EGF-i rakendamisel eelarve jagatud täitmise raames järgima finantsmääruses osutatud põhimõtteid, nagu usaldusväärne finantsjuhtimine, läbipaistvus ja diskrimineerimiskeeld.

²⁶ COM(2018) 297 final ja sellele lisatud dokument SWD(2018) 192 final.

²⁷ Komisjoni talituste töödokument (2018) 171 lõplik ja selle lisa COM (2018) 321 final.

²⁸ ELT L [...], [...], lk [...].

- (17) Euroopa Muutuste Seirekeskus, mis asub Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi (Eurofound) juures Dublinis, aitab komisjonil ja liikmesriikidel läbi viia kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid analüüse, millest on abi globaliseerumise suundumuste, restruktureerimise ja EGF-i kasutamise hindamisel.
- (18) Koondatud töötajatel ja tegevuse lõpetanud füüsilisest isikust ettevõtjatel peaks olema EGF-i võrdne juurdepääs, sõltumata nende töölepingu või töösuhte liigist. Seetõttu tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitada võimalike EGF-i toetuse saajatena nii koondatud töötajaid kui ka füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes on oma tegevuse lõpetanud.
- (19) EGF-i rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivseteks tööturumeetmeteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kiiresti püsivale töökohale naasta, kas oma algsel tegevusalal või väljaspool seda. Meetmed peaksid kajastama kohaliku või piirkondliku tööturu eeldatavaid vajadusi. Siiski tuleks alati, kui see on asjakohane, toetada ka koondatud töötajate liikuvust, et aidata neil leida tööd mujal. Erilist tähelepanu tuleb pöörata digitaalajastul vajalike oskuste levitamisele. Tuleks piirata rahaliste toetuste lisamist individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketti. Äriühingutel võiks soovitada osaleda EGF-i toetatavate meetmete riiklikus kaasrahastamises.
- (20) Aktiivse tööturupoliitika meetmete kooskõlastatud paketi koostamisel peaksid liikmesriigid eelistama meetmeid, mis aitavad märkimisväärselt kaasa toetusesaajate tööalasele konkurentsivõimele. Liikmesriigid peaksid püüdlema selle poole, et võimalikult suur osa nimetatud meetmetes osalevatest toetusesaajatest naaseks püsivale töökohale niipea kui võimalik kuue kuu jooksul enne rahalise toetuse kasutamise lõpparuande esitamise kuupäeva.
- (21) Liikmesriigid peaksid aktiivse tööturupoliitika meetmete kooskõlastatud paketi kavandamisel pöörama erilist tähelepanu ebasoodsas olukorras olevatele toetusesaajatele, sealhulgas noortele ja vanemaealistele ning vaesuse ohus olevatele töötutele, sest neil rühmadel on eriti raske tööturule naasta. Sellest olenemata tuleks EGF-i rakendamisel järgida ja edendada liidu põhiväärtuste hulka kuuluvaid ja Euroopa sotsiaaloiguste sambaga ettenähtud soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.
- (22) Et toetusesaajaid tõhusalt ja kiiresti aidata, peaksid liikmesriigid tegema kõik endast oleneva, et esitada korrektselt täidetud taotlused EGF-i rahalise toetuse saamiseks. Kui komisjon nõuab lisateavet taotluse hindamiseks, peaks täiendava teabe esitamine olema ajaliselt piiratud.
- (23) Toetusesaajate ning meetmete rakendamise eest vastutavate asutuste huvides peaks taotluse esitanud liikmesriik kõiki taotlemismenetluse osalisi menetluse käiguga kursis hoidma.
- (24) Kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ei tohiks EGF-i rahalised toetused asendada toetusmeetmeid, mis on toetusesaajatele kättesaadavad muude liidu fondide või muude liidu poliitikavaldkondade või programmide kaudu, vaid nad peaksid neid võimaluse korral täiendama.
- (25) Tuleks lisada erisätted EGF-i kasutamise juhtumite ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetustegevuse kohta.
- (26) Käesoleva määruse rakendamise lihtsustamiseks peaks kulude katteks saada toetust alates kuupäevast, mil liikmesriik alustab individuaalsete teenuste osutamist või alates kuupäevast, mil liikmesriigil tekivad EGF-i rakendamise halduskulud.

- (27) Et täita nõuded, mis tekivad iseäranis aasta esimeste kuude jooksul, mil muudelt eelarveridadelt üleviimine on eriti keeruline, tuleks iga-aastases eelarvemenetluses jätta EGF-i eelarverele piisavad maksete assigneeringud.
- (28) [EGF-i eelarveraamistik on sätestatud mitmeaastases finantsraamistikus ning Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelises [kuupäev] institutsioonidevahelises kokkuleppes eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta²⁹ (edaspidi „institutsioonidevaheline kokkulepe“).]
- (29) Toetusesaajate huvides peaks abi olema võimalikult kiiresti ja tõhusalt kättesaadav. Liikmesriigid ja EGF-i otsustusprotsessi kaasatud liidu institutsioonid peaksid tegema kõik endast oleneva, et vähendada menetlusaega ja lihtsustada menetlusi ning tagada EGF-i kasutuselevõtmist käsitlevate otsuste sujuv ja kiire vastuvõtmine. Seepärast teevad edaspidi komisjoni poolt esitatud üleviimistaotluste kohta otsuse eelarvapädevad institutsioonid ning sel juhul ei ole enam vaja komisjoni ettepanekut EGF-i kasutuselevõtu kohta.
- (30) Ettevõtte tegevuse lõpetamise korral võib aidata koondatud töötajatel võtta üle mõned või kõik tema endise tööandja tegevused.
- (31) Et Euroopa Parlament saaks teha poliitilist kontrolli ja komisjon pidevalt jälgida EGF-i abiga saavutatavaid tulemusi, peaksid liikmesriigid esitama EGF-i rakendamise kohta lõpparuande.
- (32) Liikmesriigid peaksid jääma vastutavaks rahalise toetuse rakendamise ja liidu rahastatavate meetmete juhtimise ja kontrollimise eest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (edaspidi „finantsmäärus“)³⁰ või seda asendava määruse asjakohastele sätetele. Liikmesriigid peaksid EGF-i saadud rahalise toetuse kasutamist põhjendama. EGF-i toetust saavate tegevuste lühikest rakenduseperioodi silmas pidades tuleks aruandluskohustuse puhul arvesse võtta EGF-i sekkumise eripära.
- (33) Lisaks peaksid liikmesriigid ennetama, tuvastama ja tõhusalt käsitlema kõiki toetusesaajate poolseid eeskirjade eiramisi, sealhulgas pettusi. Peale selle võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013³¹ ning määrustele (Euratom, EÜ) nr 2988/95³² ja nr 2185/96³³, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939³⁴ võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kriminaalasju, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa

²⁹ Viidet ajakohastatakse.

³⁰ Viidet ajakohastatakse.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

³² Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

³³ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

³⁴ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371,³⁵ mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil. Liikmesriigid peaksid astuma vajalikke samme, et iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, teeks liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd, annaks komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagaks, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused. Liikmesriigid peaksid esitama komisjonile aruande avastatud eeskirjade eiramiste, sealhulgas pettuste kohta ning nende järelmeetmete ning OLAFi juurdluste järelmeetmete kohta.

- (34) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,[1] nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95,[2] nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96[3] ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939[4] tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad eeskirjade eiramise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muud ebaseaduslikku tegevust, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371[5]. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.
- (35) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on võtnud vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 alusel. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja neis määratakse kindlaks eelkõige menetlus eelarve kehtestamiseks ja täitmiseks toetuste, avalike hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise teel ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutus. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitsmist, kui esinevad üldised puudused õigusriigi toimimises liikmesriikides, sest õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (36) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetsete seirenduete alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Need nõuded võivad hõlmata mõõdetavaid näitajaid, kui see on vajalik programmi kohapealse mõju mõõtmiseks.
- (37) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisel, aidatakse programmiga kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja saavutada üldeesmärki, milleks on eraldada ELi eelarvekulutustest 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks.

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Asjakohased meetmed määratakse kindlaks fondi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamise käigus.

- (38) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (39) Võttes arvesse asjaolu, et majanduse digitaalseks ümberkujundamiseks on vaja teatavat tööjõu digipädevust, peaks digitaalajastul vajalike oskuste levitamine olema pakutavate individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kohustuslik horisontaalne osa,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse Globaliseerumise Kohanemise Euroopa Fond (EGF).

Selles sätestatakse fondi eesmärgid, liidupoolse rahastamise vormid ja eeskirjad sellise rahastamise kohta, sealhulgas liikmesriikide taotluste kohta EGFist rahalise toetuse saamiseks artiklis 7 osutatud toetusesaajatele suunatud meetmete jaoks.

Artikkel 2

Missioon

EGF aitab kaasa globaliseerumisest ja tehnoloogia arengust saadava kasu paremale jaotamisele, aidates koondatud töötajatel kohaneda struktuuriliste muutustega. EGF aitab rakendada Euroopa sotsiaalõiguste samba raames kindlaks määratud põhimõtteid ning tugevdada sotsiaalset ja majanduslikku ühtekuuluvust piirkondade ja liikmesriikide vahel.

Artikkel 3

Eesmärgid

1. Programmi üldine eesmärk on näidata üles solidaarsust koondatud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes on töö kaotanud või tegevuse lõpetanud artiklis 5 osutatud ettenägematute suurte restruktureerimiste tagajärjel, ning pakkuda neile toetust.
2. EGF-i erieesmärk on pakkuda abi ettenägematute suurte restruktureerimiste korral, eelkõige siis, kui nende põhjuseks on globaliseerumisega seotud probleemid, nagu maailmakaubanduses toimuvad struktuurimuutused, kaubandusvaidlused, finants- või majanduskriis, üleminek vähese CO²-heitega majandusele, digiteerimine või automatiseerimine. Eriline rõhk on meetmetel, millega aidatakse kõige ebasoodsamas olukorras olevaid rühmi.

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „koondatud töötaja“ – töötaja, kelle töösuhe on lõppenud ennetähtaegselt koondamise tõttu või kelle lepingut ei uuendata majanduslikel põhjustel;
- (b) „füüsilisest isikust ettevõtja“ – isik, kellel on alla kümne töötaja;
- (c) „toetusesaaja“ – isik, kes osaleb EGFist kaasrahastatavates meetmetes;
- (d) „eeskirjade eiramine“ – kohaldatava õiguse rikkumine, mis tuleneb EGF rakendamisega seotud ettevõtja tegevusest või tegevusetusest, mis on kahjustanud või oleks võinud kahjustada liidu eelarvet sellest põhjendamatult kulutuse debiteerimise tõttu.

Artikkel 5

Sekkumiskriteeriumid

1. Liikmesriigid võivad taotleda EGFist rahalise toetuse saamist koondatud töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele suunatud meetmete jaoks vastavalt käesoleva artikli sätetele.
2. EGF-i rahalist toetust antakse suurte restruktureerimiste korral, millel tulemusel:
 - (a) lõpetab liikmesriigi ettevõttes neljakuulise võrdlusperioodi jooksul tegevuse rohkem kui 250 koondatud töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat, sealhulgas juhul, kui kõnealune tegevuse lõpetamine toimub ettevõtte tarnijate või tootmisahela järgmise etapi tootjate juures;
 - (b) lõpetab kuuekuulise võrdlusperioodi jooksul tegevuse rohkem kui 250 koondatud töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat, eelkõige need, kes töötavad väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, mis kõik tegutsevad samas NACE Revision 2. jaos määratletud majandussektoris ja asuvad ühes NUTSi 2. tasandi piirkonnas või kahes külgnevas piirkonnas või rohkem kui kahes NUTSi 2. tasandi külgnevas piirkonnas, eeldusel et nende piirkondade hulgast kahes kaotab töö või lõpetab tegevuse kokku vähemalt 250 töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat;
 - (c) lõpetab neljakuulise võrdlusperioodi jooksul tegevuse rohkem kui 250 koondatud töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat, kes töötavad eelkõige väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, mis tegutsevad samas majandussektoris või eri majandussektorites, mis on määratletud NACE Revision 2. jaos, ja asuvad samas NUTSi 2. tasandi piirkonnas.
3. Väikestel tööturgudel või eriolukorras, eriti VKEdega seotud taotluste puhul, võib liikmesriigi poolt käesoleva artikli alusel toetuse saamiseks esitatud nõuetekohaselt põhjendatud taotlust käsitleda vastuvõetavana isegi juhul, kui lõike 1 punktides a, b või c sätestatud kriteeriumid ei ole täielikult täidetud, tingimusel et koondamisel on tööhoiule ja kohalikule või piirkondlikule majandusele ulatuslik negatiivne mõju. Taotluse esitanud liikmesriik peab täpsustama, milline lõike 1 punktides a, b või c sätestatud sekkumiskriteerium ei ole täielikult täidetud. Eriolukorras antud toetuste kogusumma ei tohi ületada 15 % EGF-i iga-aastasest ülemmäärast.
4. EGF-i ei tohi kasutusele võtta, kui töötajad on koondatud liikmesriigi eelarvekärbete tulemusena ning see mõjutab sektoreid, mis sõltuvad avaliku sektori rahastamisest.

Artikkel 6

Koondamiste ja tegevuse lõpetamise juhtude arvutamine

1. Taotluse esitanud liikmesriik täpsustab meetodit, mida on kasutatud artikli 5 kohaldamiseks artiklis 4 määratletud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate arvu arvutamisel.
2. Taotluse esitanud liikmesriik arvutab lõikes 1 osutatud arvu ühe järgmise kuupäeva seisuga:
 - (a) kuupäev, mil ettevõtja teavitas vastavalt nõukogu direktiivi 98/59/EÜ ³⁶ artikli 3 lõikele 1 pädevat asutust kirjalikult kavandatavast kollektiivsest koondamisest;
 - (b) kuupäev, mil ettevõtja esitas töötajale teate tema koondamise või töölepingu lõpetamise kohta;
 - (c) töölepingu tegeliku lõpetamise või ettenähtud lõpu kuupäev;
 - (d) kasutajaettevõttesse tehtud lähetuse lõppemise kuupäev; või
 - (e) füüsilisest isikust ettevõtja puhul kuupäev, mil tegevus lõpetati kooskõlas riigisise õigus- või haldusnormidega.

Punktis a osutatud juhtudel annab taotluse esitanud liikmesriik komisjonile lisateavet käesoleva määruse artikli 5 lõike 1 kohaselt toimunud koondamiste tegeliku arvu kohta, enne kui komisjon oma hindamise lõpetab.

Artikkel 7

Rahastamiskõlblikud toetusesaajad

Taotluse esitanud liikmesriik võib vastavalt artiklile 8 pakkuda EGFist kaasrahastatavat individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketti rahastamiskõlblikele toetusesaajatele, kes võivad olla:

- (a) koondatud töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on tegevuse lõpetanud artiklis 5 sätestatud võrdlusperioodil ning kelle arv on arvutatud vastavalt artiklile 6;
- (b) koondatud töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on tegevuse lõpetanud muul ajal kui artiklis 5 sätestatud võrdlusperioodil (nimelt kuus kuud enne võrdlusperioodi algust või ajavahemikul, mis jääb võrdlusperioodi lõpu ja komisjoni poolt hindamise lõpetamisele eelneva kuupäeva vahele) ning kelle arv on arvutatud vastavalt artiklile 6.

Esimese lõigu punktis b osutatud töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad on rahastamiskõlblikud tingimusel, et võimalik on kindlaks teha selge põhjuslik seos sündmusega, mis põhjustas töökohtade koondamise asjaomasel võrdlusperioodil.

Artikkel 8

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. EGF-i rahalist toetust võib anda aktiivsete tööturumeetmete jaoks, mis moodustavad individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi osa, ja mis on kujundatud selliselt, et hõlbustada sihtrühmas olevate toetusesaajate ning eelkõige ebasoodsas olukorras

³⁶ Viidet kontrollitakse/ajakohastatakse: Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/59/EÜ kollektiivseid koondamisi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ([EÜTL 225, 12.8.1998, lk 16](#)).

olevate koondatud töötajate tööturule naasmist või füüsilisest isikust ettevõtjaks saamist.

Digitaalajastul vajalike oskuste levitamine on mis tahes individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kohustuslik horisontaalne element. Koolituse tase peab olema kohandatud toetusesaajate kvalifikatsioonidele ja vajadustele.

Individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakett võib sisaldada eelkõige järgmist:

- (a) üksikisikutele kohandatud koolitus ja ümberõpe, mis on muu hulgas seotud info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaalaste ning muude digitaalajastul vajalike oskustega, omandatud kogemuste sertifitseerimine, tööotsingute toetamine, kutsenõustamine, nõustamisteenused, juhendamine, töövahendus, ettevõtluse edendamine, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise, ettevõtte asutamise ja töötajatepoolse väljaostu toetamine ning koostöömeetmed;
- (b) erimeetmed, mida võetakse piiratud ajavahemiku vältel, nagu tööotsingu toetus, töölevõtmise stiimulid tööandjatele, liikuvus-, koolitus- või elamiskulude toetus, sealhulgas toetus hooldajatele.

Kulutused punktis b nimetatud meetmetele ei tohi ületada 35 % käesolevas lõikes sätestatud individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kogumaksumusest.

Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise, oma ettevõtte alustamise või töötajatepoolse väljaostu puhul ei tohi investeringud ületada 20 000 eurot koondatud töötaja kohta.

Individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi koostamisel prognoositakse tööturu väljavaateid ja seal vajatavaid oskusi. Kooskõlastatud pakett peab olema kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja jätkusuutlikule majandusele ning keskenduma digitaalsel tööstusajastul vajalike oskuste levitamisele, samuti arvestama nõudlusega kohalikul tööturul.

2. Järgmised kulud ei ole EGFist toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud:

- (a) lõike 1 punktis b osutatud piiratud ajavahemiku jooksul võetavad erimeetmed, mille puhul ei nõuta sihtrühmas olevate toetusesaajate aktiivset osalemist tööotsingul või koolitustegevuses;
- (b) meetmed, mida ettevõtjad peavad võtma siseriikliku õiguse või kollektiivlepingute kohaselt.

EGFist toetatavad meetmed ei asenda passiivseid sotsiaalkaitsemeetmeid.

- 3. Teenuste kooskõlastatud pakett koostatakse sihtrühmas olevate toetusesaajate või nende esindajate või sotsiaalpartneritega konsulteerides.
- 4. Taotluse esitanud liikmesriigi algatusel võib EGFist toetust anda ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandlustegevuse jaoks.

Artikkel 9

Taotlused

- 1. Liikmesriik esitab komisjonile taotluse 12 nädala jooksul alates artikli 5 lõikes 2 või 3 sätestatud tingimuste täitmise kuupäevast.
- 2. Kümne tööpäeva jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast või asjakohasel juhul alates kuupäevast, mil komisjon on saanud kätte taotluse tõlke, olenevalt sellest,

kumb kuupäev on hilisem, teavitab komisjon liikmesriiki lisateabest, mida komisjon vajab taotluse hindamiseks.

3. Kui komisjon nõuab lisateavet, vastab liikmesriik kümne tööpäeva jooksul alates teabenõude esitamise kuupäevast. Komisjon pikendab nimetatud tähtaega kümne tööpäeva võrra, kui asjaomane liikmesriik esitab selleks nõuetekohaselt põhjendatud taotluse.
4. Komisjon hindab liikmesriigi esitatud teabe põhjal taotluse vastavust rahalise toetuse andmise tingimustele ja viib selle hindamise lõpule 60 tööpäeva jooksul alates täieliku taotluse või, kui see on asjakohane, taotluse tõlke saamisest. Kui komisjonil ei ole erandkorras võimalik sellest tähtajast kinni pidada, esitab ta viivituse põhjuste kohta kirjaliku selgituse.
5. Taotlus sisaldab järgmist teavet:
 - (a) hinnanguline koondamiste arv vastavalt artiklile 6, sealhulgas arvutusmeetod;
 - (b) kinnitus selle kohta, et töötajaid koondav ettevõtja, kes jätkab pärast koondamist tegevust, on koondamiste puhul täitnud oma juriidilised kohustused;
 - (c) lühiülevaade sündmustest, mis töid kaasa töötajate koondamise;
 - (d) vajaduse korral on kindlaks määratud töötajaid koondavad ettevõtjad, tarnijad või tootmisahela järgmise etapi tootjad, sektorid ning sihtrühmas olevad toetusesaajate kategooriad jaotatuna soo, vanusegrupi ja haridustaseme järgi;
 - (e) koondamiste oodatav mõju kohalikule, piirkondlikule või riigi majandusele ja tööhõivele;
 - (f) individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi ja sellega seotud kulutuste üksikasjalik kirjeldus, mis sisaldab eelkõige ebasoodsas olukorras olevate, vanemaealiste ja noorte toetusesaajate jaoks loodud tööhõivealgatuste toetamise meetmeid;
 - (g) selgitus selle kohta, mil määral võeti arvesse muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku soovitusi ja kuidas individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakett täiendab muudest liikmesriikide või liidu fondidest rahastatavaid meetmeid, ning teave meetmete kohta, mis on asjaomastele töötajaid koondavatele ettevõtjatele siseriiklikust õigusest või kollektiivlepingutest tulenevalt kohustuslikud;
 - (h) sihtrühmas olevatele toetusesaajatele suunatud individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi iga osa ning ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandlustegevuse hinnanguline maksumus;
 - (i) hindamise eesmärgil soovituslikud juhtumipõhised eesmärgid, mille liikmesriik on kindlaks määranud kuus kuud pärast meetmete rakendusperioodi lõppu esineva toetusesaajate tööturule naasmise määra kohta;
 - (j) kuupäevad, mil hakati või kavatakse hakata sihtrühmas olevatele toetusesaajatele individuaalseid teenuseid osutama ja EGF-i rakendamiseks kavandatud tegevusi ellu viima, nagu on sätestatud artiklis 8;
 - (k) vajaduse korral menetlused, mida järgitakse sihtrühmas olevate toetusesaajate või nende esindajatega või sotsiaalpartneritega, kohalike ja piirkondlike ametiasutustega või muude asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimiseks;

- (l) kinnitus, et taotletav EGF-i toetus vastab liidu riigiabi menetlus- ja materiaalõiguse normidele, ning kinnitus, milles põhjendatakse, miks kooskõlastatud individuaalne teenustepakett ei asenda meetmeid, mida äriühingud peavad võtma siseriikliku õiguse või kollektiivlepingute kohaselt;
- (m) riikliku eel- või kaasrahastamise ja muu kaasrahastamise allikad, kui see on asjakohane.

Artikkel 10

Vastastikune täiendavus, nõuetele vastavus ja kooskõlastamine

1. EGF-i rahaline toetus ei asenda meetmeid, mis on äriühingutele siseriikliku õiguse või kollektiivlepingute alusel kohustuslikud.
2. Toetused sihtrühmas olevatele toetusesaajatele täiendavad liikmesriigi meetmeid, mis on võetud riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil, sealhulgas liidu fondidest kaasrahastatavad meetmed, kooskõlas muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva EL-i kvaliteediraamistiku soovitustega.
3. EGF-i rahaline toetus peab piirduma sellega, mis on vajalik sihtrühmas olevatele toetusesaajatele ajutise ja ühekordse toe pakkumiseks. EGF-i toetatavad meetmed peavad olema vastavuses liidu ja siseriikliku õigusega, sealhulgas riigiabi eeskirjadega.
4. Komisjon ja taotluse esitanud liikmesriik tagavad oma vastutusala piires liidu fondidest saadava abi kooskõlastamise.
5. Taotluse esitanud liikmesriik tagab, et konkreetsete EGF-i rahalist toetust saavate meetmete jaoks ei saada abi muudest liidu rahastamisvahenditest.

Artikkel 11

Meeste ja naiste võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine

Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et meeste ja naiste võrdõiguslikkus ning soolise aspekti arvessevõtt moodustavad EGF-i antava rahalise toetuse rakendamise eri etappide lahutamatu osa ja et neid põhimõtteid edendatakse kõnealuste etappide jooksul.

Komisjon ja liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et hoida ära EGF-i juurdepääsu puhul ning sellest saadava rahalise toetuse rakendamise eri etappide jooksul diskrimineerimine soo, sooidentiteedi, rassi, etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.

Artikkel 12

Komisjoni algatusel antav tehniline abi

1. Komisjoni algatusel võib kuni 0,5 % EGF-i iga-aastasest ülemmäärast kasutada fondi rakendamiseks vajaliku tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuseks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide, teabevahetuse ja EGF-i nähtavamaks muutmise seotud meetmete ning muude haldus- ja tehnilise abi meetmete jaoks. Sellised meetmed võivad hõlmata tulevasi ja eelnevaid programmitöö perioode.

2. Vastavalt lõikes 1 sätestatud ülemmäärale esitab komisjon asjakohastele eelarveridadele tehnilise abi assigneeringute üleviimise taotluse vastavalt finantsmääruse artiklile 31.
3. Komisjon annab tehnilist abi omal algatusel eelarve otsese või kaudse täitmise kaudu vastavalt [finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktidele a ja c].
4. Komisjoni tehniline abi hõlmab liikmesriikidele teabe ja suuniste andmist EGF-i kasutamiseks, seireks ja fondi töö hindamiseks. Komisjon annab samuti teavet koos selgete suunistega EGF-i kasutamise kohta Euroopa ja riigisisestele sotsiaalpartneritele. Suunavad meetmed võivad samuti hõlmata töökondade loomist tõsiste majandushäirete korral liikmesriigis.

Artikkel 13

Teave, kommunikatsioon ja avalikustamine

1. Liikmesriigid tunnustavad liidu rahastamise päritolu ja tagavad selle nähtavuse, pakkudes mitmele sihtrühmale, sealhulgas toetusesaajatele, kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele, sotsiaalpartneritele, meediale ja üldsusele sidusat, tõhusat ja sihipärast teavet.

Liikmesriigid kasutavad EL-i embleemi vastavalt [ühissätete määruse VIII lisale] koos liitsa märgiga rahastamise päritolu kohta („rahastanud/kaasrahastanud Euroopa Liit“).

2. Komisjon haldab ja ajakohastab korrapäraselt veebilehte, millele on juurdepääs kõikides liidu institutsioonide ametlikes keeltes ja millel antakse ajakohastatud teavet EGF-i kohta, juhiseid taotluste esitamiseks, teavet vastuvõetud ja tagasilükatud taotluste ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu rolli kohta eelarvemenetluses.
3. Komisjon rakendab kogemustele tuginedes EGF-i kasutamise juhtumite ja tulemuste puhul teavitusmeetmeid, et muuta EGF tulemuslikumaks ning tagada, et liidu kodanikud ja töötajad oleksid EGF-i teadlikud.

Liikmesriik tagab, et kõik teavitamise ja nähtavusega seotud materjalid tehakse taotluse korral kättesaadavaks liidu institutsioonidele, organitele ja ametitele, ning et liidule antakse kasutustasuta, mittevälistav ja tagasivõtmatu litsents kõnealuste materjalide kasutamiseks ning kõik materjalidega seotud olemasolevad õigused. Litsents annab liidule järgmised õigused:

- sisekasutus ehk õigus paljundada, kopeerida ja teha kättesaadavaks teavitamise ja nähtavusega seotud materjale EL-i ja EL-i liikmesriikide institutsioonidele ja ametitele ning nende töötajatele;
- paljundada teavitamise ja nähtavusega seotud materjale mis tahes vahendite abil ja mis tahes vormis, tervikuna või osaliselt;
- edastada üldsusele teavitamise ja nähtavusega seotud materjale, kasutades kõiki kommunikatsioonivahendeid;
- levitada üldsusele teavitamise ja nähtavusega seotud materjale (või nende koopiaid) mis tahes ja kõikides vormides;
- säilitada ja arhiveerida teavitamise ja nähtavusega seotud materjale;
- anda kolmandatele isikutele edasi teavitamise ja nähtavusega seotud materjalide kasutamise õigused.

Liidule võib anda lisaõigusi.

4. Kõnealustele teavitusmeetmetele käesoleva määruse alusel eraldatud vahendid aitavad muu hulgas tutvustada liidu poliitilisi prioriteete, eeldusel et need on seotud artiklis 3 osutatud üldeesmärkidega.

Artikkel 14

Rahalise toetuse kindlaksmääramine

1. Komisjon hindab artikli 9 kohaselt tehtud hindamise alusel ja võttes eelkõige arvesse sihtrühmas olevate toetusesaajate arvu, kavandatud meetmeid ja nende eeldatavat maksumust, kui suur on võimalik EGF-i rahaline toetus, mis võidakse eraldada kättesaadavate vahendite piires, ja teeb võimalikult kiiresti vastava ettepaneku.
2. EGF-i kaasrahastamismäär pakutud meetmete puhul viiakse kooskõlla ESF+ kõrgeima kaasrahastamismääraga vastavas liikmesriigis.
3. Kui komisjon on artikli 9 kohaselt tehtud hindamise alusel jõudnud järeldusele, et käesoleva määruse alusel rahalise toetuse saamise tingimused on täidetud, algatab komisjon viivitamata artiklis 16 sätestatud menetluse.
4. Kui komisjon on artikli 9 kohaselt tehtud hindamise alusel jõudnud järeldusele, et käesoleva määruse alusel rahalise toetuse saamise tingimusi ei ole täidetud, teavitab komisjon sellest viivitamata taotluse esitanud liikmesriiki.

Artikkel 15

Rahastamiskõlblikkuse periood

1. Kulud on EGF-i toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud alates artikli 9 lõike 5 punktis i sätestatud kuupäevadest, mil liikmesriik alustab või peaks alustama sihtrühmas olevatele toetusesaajatele individuaalsete teenuste osutamist või mil talle tekivad halduskulud seoses EGF-i rakendamisega kooskõlas artikli 8 lõigetega 1 ja 4.
2. Liikmesriik võtab kõik artiklis 8 sätestatud rahastamiskõlblikud meetmed nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 24 kuud pärast rahalise toetuse andmise otsuse jõustumiskuupäeva.
3. Rakendusperiood on periood, mis algab taotluses artikli 9 lõike 5 punkti j kohaselt esitatud kuupäevast, mil asjaomane liikmesriik alustab sihtrühmas olevatele toetusesaajatele suunatud individuaalsete teenuste osutamist ja EGF-i rakendamise meetmete kohaldamist, nagu on sätestatud artiklis 8, ja lõpeb 24 kuud pärast rahalise toetuse andmise otsuse jõustumiskuupäeva.
4. Kui toetusesaaja osaleb kursusel või väljaõppes, mis kestab kaks aastat või kauem, on selle õppe kulud EGF-i kaasrahastamise saamiseks kõlblikud kuni kuupäevani, mil tuleb esitada artikli 20 lõikes 1 osutatud lõpparuanne, tingimusel et vastavad kulud on kantud enne kõnealust kuupäeva.
5. Artikli 8 lõike 4 kohaselt kantud kulud on rahastamiskõlblikud kuni lõpparuande esitamise tähtpäevani kooskõlas artikli 20 lõikega 1.

Artikkel 16

Eelarvemenetlus ja eelarve täitmine

1. Kui komisjon on jõudnud järeldusele, et EGFist rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud, esitab ta taotluse vahendite üleviimiseks asjakohastele eelarveridadele vastavalt finantsmääruse artiklile 31.
2. Üleviimistaotlusele peab olema lisatud toetusetaotluse rahastamiskõlblikkuse kontrolli kokkuvõtte.
3. Komisjon võtab rahalise toetuse andmise kohta rakendusaktiga vastu otsuse, mis jõustub päeval, mil Euroopa Parlament ja nõukogu teavitavad komisjoni eelarvevahendite üleviimise heakskiitmisest. Kõnealune otsus kujutab endast rahastamisotsust finantsmääruse artikli 110 tähenduses.

Artikkel 17

Rahalise toetuse maksmine ja kasutamine

1. Pärast artikli 16 lõike 3 kohase rahalise toetuse andmise otsuse jõustumist maksab komisjon üldjuhul 15 tööpäeva jooksul liikmesriigile ühekordse ettemaksena välja 100 % rahalisest toetusest. Ettemakse tasaarveldatakse, kui liikmesriik esitab tõendatud kuluaruande vastavalt artikli 20 lõikele 1. Kulutamata summa hüvitatakse komisjonile.
2. Lõikes 1 osutatud rahalist toetust rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames vastavalt finantsmääruse artiklile 63.
3. Rahastamise täpsed tehnilised tingimused määrab kindlaks komisjon artikli 16 lõike 3 kohases rahalise toetuse andmise otsuses.
4. Individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakettis sisalduvate meetmete rakendamise käigus võib asjaomane liikmesriik teha komisjonile ettepaneku meetmete muutmiseks, lisades mõne muu rahastamiskõlbliku meetme, mis on loetletud artikli 8 lõike 1 punktides a ja b, tingimusel et need muudatused on nõuetekohaselt põhjendatud ning kogusumma ei ületa artikli 16 lõikes 3 osutatud rahalist toetust. Komisjon hindab kavandatavaid muudatusi ning nõustumise korral muudab vastavalt rahalise toetuse andmise otsust.
5. Asjaomasele liikmesriigile võimaldatakse paindlikkust jaotada summasid ümber artikli 16 lõike 3 kohases rahalise toetuse andmise otsuses sätestatud eelarvepunktide vahel. Kui ümberjaotamise tulemusel suurenevad ühe või mitme täpsustatud eelarvepunkti assigneeringud rohkem kui 20 %, teavitab liikmesriik sellest eelnevalt komisjoni.

Artikkel 18

Euro kasutamine

Käesoleva määruse kohastes taotlustes, toetuse andmise otsustes ja aruannetes, samuti mis tahes muudes dokumentides väljendatakse kõiki summasid eurodes.

Artikkel 19

Näitajad

1. Näitajad, mille abil antakse aru artikli 3 kohaste programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud lisas.

2. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks fondi kasutamise tõhusa hindamise tagamiseks.

Artikkel 20

Lõpparuanne ja lõpetamine

1. Asjaomane liikmesriik esitab hiljemalt artikli 15 lõikes 3 sätestatud ajavahemiku lõpule järgneva seitsmenda kuu lõpus komisjonile rahalise toetuse kasutamise lõpparuande, mis sisaldab järgmist teavet:
 - (a) meetmete liik ja peamised tulemused, milles selgitatakse probleeme, saadud kogemusi, sünergiat ja vastastikust täiendavust muude ELi fondidega ning osutatakse võimaluse korral nende meetmete vastastikusele täiendavusele meetmetega, mida rahastatakse muudest liidu või riiklikest programmidest kooskõlas muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku soovitustega;
 - (b) liikmesriigis meetmepaketti rakendavate asutuste nimed;
 - (c) artiklis 19 sätestatud näitajad;
 - (d) toetusesaajate kohta kuus kuud pärast rakendusperioodi lõppu tehtud uuringu tulemused, mis hõlmavad toetusesaajate või juba töö leidnud isikute tööalase konkurentsivõime arvatavat muutust, rohkem teavet leitud töökohtade kvaliteedi kohta, näiteks töötundide arvu, vastutuse taseme või palgataseme muutuse kohta võrreldes varasema töökohaga, ja sektori kohta, kus isik leidis tööd, ning selle teabe jaotus soo, vanuse ja haridustaseme järgi;
 - (e) kas töötajaid koondav ettevõtte, välja arvatud mikroettevõtted ja VKEd, on eelmise viie aasta jooksul saanud riigiabi või toetust liidu Ühtekuuluvusfondist või struktuurifondidest;
 - (f) kulusid põhjendav selgitus.
2. Asjaomane liikmesriik esitab hiljemalt artikli 15 lõikes 3 sätestatud ajavahemiku lõpule järgneva 19. kuu lõpus lihtsa andmekogumi lisa punkti 3 kohase pikemaajaliste tulemuste näitaja kohta.
3. Hiljemalt kuus kuud pärast seda, kui komisjon on saanud kogu lõikes 1 nõutava teabe, lõpetab ta rahalise toetuse, tehes kindlaks EGFist makstud rahalise toetuse lõpliku summa ning vajaduse korral asjaomase liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 24 tagastatava summa. Lõpetamine sõltub pikemaajaliste tulemuste näitaja esitamisest vastavalt lõikele 2.

Artikkel 21

Iga kahe aasta tagant koostatav aruanne

1. Hiljemalt 1. augustiks 2021 ning seejärel iga kahe aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjaliku kvantitatiivse ja kvalitatiivse aruande eelmisel kahel aastal käesoleva määruse ja määruse (EÜ) nr 1309/2013 alusel võetud

meetmete kohta. Aruandes keskendutakse peamiselt EGF-i saavutatud tulemustele ning see sisaldab eelkõige teavet esitatud taotluste, vastu võetud otsuste ja rahastatud meetmete kohta, sealhulgas statistikat lisas sätestatud näitajate kohta, samuti teavet selliste meetmete vastastikuse täiendavuse kohta muudest liidu fondidest (eelkõige ESF+-ist) rahastatud meetmetega, ja teavet, mis on seotud rahalise toetuse lõpetamisega, ning dokumenteeritakse need taotlused, mis on piisavate assigneeringute puudumise või rahastamiskõlbmatuse tõttu tagasi lükatud või mille toetussummasid on sel põhjusel vähendatud.

2. Aruanne edastatakse teadmiseks kontrollikoja, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning sotsiaalpartneritele.

Artikkel 22

Hindamine

1. Iga nelja aasta järel viib komisjon omal algatusel ja tihedas koostöös liikmesriikidega läbi EGF-i rahaliste toetuste hindamise.
2. Lõikes 1 osutatud hindamise tulemused edastatakse teadmiseks Euroopa Parlamendile, nõukogule, kontrollikoja, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja sotsiaalpartneritele. Hindamise tulemusel antud soovitusi võetakse arvesse tööhõivet ja sotsiaalvaldkonda käsitlevate uute programmide koostamisel või olemasolevate programmide edasiarendamisel.
3. Lõikes 1 osutatud hindamised hõlmavad rahalist toetust käsitlevat asjakohast statistikat, mis on esitatud liikmesriikide kaupa.
4. EGF-i eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.

Artikkel 23

Juhtimine ja finantskontroll

1. Ilma et see piiraks komisjoni vastutust liidu üldeelarve täitmisel, vastutavad liikmesriigid EGF-i toetatavate meetmete juhtimise ja finantskontrolli eest. Nende võetavad meetmed hõlmavad järgmist:
 - (a) nad kontrollivad, kas juhtimise ja kontrollimise kord on kehtestatud ja kas seda rakendatakse selliselt, et tagada liidu rahaliste vahendite tõhus ja korrektne kasutamine kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega;
 - (b) nad tagavad, et seireandmete edastamine on kohustuslik nõue lepingutes asutustega, kes pakuvad individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketti;
 - (c) nad kontrollivad, kas rahastatud meetmeid on rakendatud nõuetekohaselt;
 - (d) nad kontrollivad, kas rahastatud kulud on tehtud kontrollitavate dokumentide alusel ning kas kulud on seaduslikud ja korrektsed;
 - (e) nad väldivad, tuvastavad ja kõrvaldavad eeskirjade eiramisi, sealhulgas pettusi, ning nõuavad vajaduse korral tagasi põhjendamatult makstud summad ja

kogunenud intressi. Liikmesriigid annavad aru eeskirjade eiramise, sealhulgas pettuse kohta.

2. Finantsmääruse artikli [63 lõike 3?] kohaldamisel määravad liikmesriigid kindlaks EGFist toetatavate meetmete haldamise ja kontrolli eest vastutavad asutused. Kõnealused asutused edastavad komisjonile käesoleva määruse artikli 20 lõikes 1 osutatud lõpparuannet esitades finantsmääruse [artikli 63 lõigetes 5, 6 ja 7?] sätestatud teabe rahalise toetuse rakendamise kohta.

Kui määruse (EL) nr 1309/2013 kohaselt määratud ametiasutused on esitanud piisavad tagatised selle kohta, et maksed on seaduslikud ja korrektsed ning nende üle peetakse nõuetekohast arvestust, võib asjaomane liikmesriik teatada komisjonile, et kõnealused asutused on käesoleva määruse alusel kinnitatud. Sel juhul teatab asjaomane liikmesriik, millised ametiasutused on kinnitatud ja mis on nende ülesanded.

3. Eeskirjade eiramise tuvastamise korral teevad liikmesriigid nõutavad finantskorrektsioonid. Liikmesriikide tehtavad korrektsioonid seisnevad rahalise toetuse täielikus või osalises tühistamises. Liikmesriigid nõuavad tagasi iga eeskirjade eiramise tõttu alusetult makstud summa ja maksavad selle komisjonile tagasi; kui asjaomane liikmesriik ei maksa summat tagasi ettenähtud aja jooksul, hakatakse summalt arvestama viivist.
4. Olles vastutav liidu üldeelarve täitmise eest, võtab komisjon kõik vajalikud meetmed kontrollimaks, et rahastatud meetmeid viiakse ellu vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele. Iga taotluse esitanud liikmesriigi ülesanne on tagada, et tal on tõrgeteta toimivad juhtimis- ja kontrollisüsteemid; Komisjon veendub nende süsteemide olemasolus.

Sel eesmärgil võivad komisjoni ametnikud või teenistujad teha EGF-i rahastatavate meetmete ning juhtimis- ja kontrollisüsteemide kontrolle kohapeal, sealhulgas pistelisi kontrolle, vähemalt ühe tööpäevase etteteatamisajaga, ilma et see piiraks kontrollikoja volitusi või liikmesriigi poolt siseriiklike õigus- ja haldusnormidega kooskõlas tehtavat kontrolli. Komisjon teatab sellest taotluse esitanud liikmesriigile, et saada vajalikku abi. Sellises kontrollis võivad osaleda asjaomase liikmesriigi ametnikud ja teenistujad.

5. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 25, et täiendada lõike 1 punkti e, sätestades kriteeriumid aruannetes kajastatavate eeskirjade eiramise juhtumite ning esitatavate andmete kindlaksmääramiseks.
6. Komisjon võtab artikli 26 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu rakendusakti, milles sätestatakse eeskirjade eiramise kohta aruannete esitamise vorming, et tagada käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused.
7. Liikmesriigid tagavad, et kõik kulutustega seotud tõendavad dokumendid on komisjonile ja kontrollikojale kättesaadavad kolme aasta jooksul pärast EGFist saadava rahalise toetuse lõpetamist.

Artikkel 24

Rahalise toetuse tagasinõudmine

1. Juhul kui individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi tegelik kulu on väiksem kui artikli 16 kohane rahalise toetuse summa, nõuab komisjon vastava summa tagasi, olles eelnevalt andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma märkused.

2. Kui komisjon pärast vajaliku kontrolli lõpetamist leiab, et liikmesriik ei ole täitnud rahalise toetuse andmise otsuses sätestatud kohustusi või ei täida artikli 23 lõike 1 kohaseid kohustusi, annab ta asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma märkused. Kui kokkulepet ei saavutata, võtab komisjon rakendusakti abil vastu otsuse, et teha vajalikud finantskorrektsioonid, tühistades asjaomasele meetmele antava EGF-i toetuse täielikult või osaliselt. Kõnealune otsus tehakse 12 kuu jooksul pärast liikmesriigilt märkuste saamist. Asjaomane liikmesriik nõuab tagasi iga eeskirjade eiramise tõttu alusetult makstud summa; kui taotleb liikmesriik ei maksa summat tagasi ettenähtud aja jooksul, hakatakse summalt arvestama viivist.

Artikkel 25

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 19 lõikes 3 ja artikli 23 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 19 lõikes 3 ja artikli 23 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 19 lõike 3 ja artikli 23 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 26

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 27

Üleminekusäte

Määrust (EL) nr 1309/2013 kohaldatakse jätkuvalt kuni 31. detsembrini 2020 esitatavate taotluste suhtes. Seda kohaldatakse kuni vastavate juhtumite lõpetamiseni.

Artikkel 28

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021 esitatud taotluste suhtes.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ETTEPANEKULE LISATAV FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.5. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
 - 3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kohta.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond vastavalt tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi 2018. aasta majandamiskavale.

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

☐ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest³⁷

☒ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Määrus (EL) nr 1309/2013 tuleb läbi vaadata 2020. aasta lõpuks. Määruse ettepaneku abil tehtav läbivaatamine võimaldab fondil jätkata tegevust, et laiendada eesmärki anda toetust koondatud töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele, kes on koondatud ootamatu ulatusliku restruktureerimise tagajärjel, ning muuta mõningaid tehnilisi üksikasju, et suurendada sidusust ja koostoimet, paindlikkust, tulemuskesksust ja lihtsustamist.

1.4.2. Euroopa Liidu meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*) ELi osalus EGF-i kaudu võimaldab täiendada koondatud töötajate tööturule naasmiseks võetavaid riiklikke meetmeid, pakkudes neile ainulaadset kombinatsiooni vajaduspõhistest meetmetest, mis annaksid kestlikumaid tulemusi, aitaksid parandada enesehinnangut toetusesaajatel, kes saavad lõpuks läheneda tööotsimisele ennetavamal viisil, ning parandaksid nende tööalast konkurentsivõimet. EGF-i praeguseks saadud kogemused näitavad, et pakutud abi ei oleks olnud kättesaadav ilma EGF-i osaluseta.

1.4.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Määruse (EÜ) nr 1309/2013 rakendamisel saadud kogemused on esitatud määruse ettepaneku seletuskirjas.

³⁷

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

ESF+ ja EGF täiendavad ka edaspidi üksteist, sest esimene jätkab toimimist tõkestava ja ennetava fondina, teine aga püsib mitmeaastasest finantsraamistikust väljapoole jääva fondina, mida kasutatakse hädaolukorrale reageerimiseks. Näiteks täiendab ESF+ EGF-i, toetades ennetavalt asjakohaste meetmete võtmist piirkondades, kus varitseb majandusprobleemide tekkimise oht. Toetusesaajate sihtrühmale mõeldud meetmed täiendavad liikmesriikide riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi meetmeid, sealhulgas liidu fondidest rahastatavaid meetmeid, kooskõlas muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku soovitustega.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

☒ **Piiratud kestusega**

- ☒ kehtib alates 1.1.2021
- ☒ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2021–2027 ning maksete assigneeringutele ajavahemikul 2021–2031.

☐ **Piiramatu kestusega**

- rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku YYYY–YYYY, millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁸

☒ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

- ☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu.

☒ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☐ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale (EIP) ja Euroopa Investeeringufondile (EIF);
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 nimetatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

[...]

[...]

³⁸

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage sagedus ja tingimused.

Kavandatava määruse artiklis 21 on sätestatud, et komisjon esitab iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule kvantitatiivse ja kvalitatiivse aruande kavandatava määruse ja määruse (EL) nr 1309/2013 alusel kahel eelmisel aastal võetud meetmete kohta. Selles aruandes keskendutakse peamiselt EGF-i saavutatud tulemustele ning see sisaldab eelkõige teavet esitatud taotluste, vastu võetud otsuste ja rahastatud meetmete kohta.

Vastavalt kavandatava määruse artiklile 22 koostab komisjon hiljemalt 30. juuniks 2025 vahhindamise kasutusele võetud EGF-i vahendite kohta. 31. detsembriks 2029 peab komisjon koostama järelhindamise kasutusele võetud EGF-i vahendite kohta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.*

Haldust ja finantskontrolli käsitlevad nõuded on sätestatud kavandatava määruse artiklis 23.

EGF-i eelarve täitmine on praegu ja edaspidi jagatud koostöös liikmesriikidega. Kogemused on näidanud, et individuaalse kohandatud teenusepaketi peab koostama kodanikele kõige lähemal olev asutus. Sõltuvalt liikmesriigist ja restruktureerimisest on selleks tavaliselt kohalik, piirkondlik või riigi ametiasutus. Eelarve täitmisega seotud ülesanded delegeeritakse seetõttu liikmesriigi asutustele. EL-i sekkumine on vajalik koondamise mõju ulatuse tõttu, kuid vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele piirdub see eesmärkide täitmisega, mille kaudu saab näidata liidu solidaarsust koondatud töötajatega.

Arvestades fondi eesmärki, milleks on pakkuda abi eriolukordades ja ootamatutel asjaoludel, peab EGF jääma paindlikuks ja erivahendiks, mis jääb mitmeaastase finantsraamistiku eelarve ülemmääradest väljapoole.

Kasutuselevõtmise mehhanism on sätestatud kavandatava määruse artiklis 16. Komisjon maksab asjaomasele liikmesriigile ühekordse ettemaksena välja 100 % rahalisest toetusest.

2.2.2. *Teave tuvastatud ohtude ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.*

Samad mis liidu muude fondide puhul, mida hallatakse koostöös liikmesriikidega.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Haldust ja finantskontrolli käsitlevad nõuded on sätestatud kavandatava määruse artiklis 23.

Eeldatava veamääraga seoses on seadusandlike ettepanekute etapis eesmärgiks hoida veamäär alla 2 % piirmäära. Erinevat olulisuse piirmäära võib kaaluda ainult juhtumipõhiselt seadusandlike arutelude valguses, eelkõige kui seadusandja ei

kiidaks programmi lihtsustamisetepanekuid (täielikult) heaks ja/või piiristaks kontrolle, mis mõjutaksid eeldatavat veamäära. Seega vajaks see siis koordineeritud lähenemist.]

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Meetmed eeskirjade eiramise vältimiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks on sätestatud kavandatava määruse artikli 23 lõike 1 punktis e ja artikli 23 lõikes 2.

Fondide puhul, mille eelarve täitmine on jagatud koostöös liikmesriikidega, on olemas regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ning merendus- ja kalandusajade peadirektoraadi ühine pettustevastase võitluse strateegia aastateks 2015–2020.

Komisjoni teatises pettustevastase strateegia kohta (COM(2011)376 final, 24.6.2011) kiidetakse olemasolev strateegia heaks kui parima tava algatus ning nähakse ette seda täiendavad meetmed, millest kõige tähtsam on see, et komisjoni ajavahemiku 2014–2020 määrusi käsitlevas ettepanekus nõutakse liikmesriikidelt pettuste ennetamise meetmete rakendamist. Käesolev komisjoni ettepanek sisaldab selgesõnalist asjaomaste meetmete rakendamise nõuet. See peaks veelgi tugevdama teadlikkust pettusest liikmesriikides kõikide organite seas, mis on kaasatud raha haldamisse ja kontrolli, ning seetõttu vähendama pettuse ohtu.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Vahend, mis ei sisaldu mitmeaastases finantsraamistikus 2021–2027	Liigendatud/liigendamata ³⁹	EFTA riigid ⁴⁰	Kandidaatriigid ⁴¹	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
Ei kohaldata	17 01 01 Globaliseerumisega Euroopa Fondi toetuskulud	Liigendamata	EI	EI	EI	EI
Ei kohaldata	17.04 Globaliseerumisega Euroopa Fondi tegevusassigneeringute rida	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
Ei kohaldata	30.03 Globaliseerumisega Euroopa Fondi reserv	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

³⁹ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud

⁴⁰ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴¹ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	<...>	Mitmeaastase finantsraamistiku ülemmääradest välja jääv erivahend
---	-------	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. a astat	KOKKU
17.04 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi tegevusassigneeringute rida	Kulukohustused	(1)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Maksed	(2)	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
30.03 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi reserv ⁴²	Kulukohustused	(1)	212	216	221	225	230	234	239		1,578
	Maksed	(2)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
Programmi vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴³	Kulukohustused = maksed	(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		Ei kohaldata
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 3	212	216	221	225	230	234	239		1,578
	Maksed	= 2 + 3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	---	---------------

⁴² Eespool osutatud arvud on igal aastal Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi jaoks ette nähtud maksimumsummad.

⁴³ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. a astat</i>	KOKKU
Inimressursid		1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435		10,045
Muud halduskulud		Ei kohalda ta	Ei kohalda ta	Ei kohalda ta	Ei kohalda ta	Ei kohalda ta	Ei kohalda ta	Ei kohalda ta		Ei kohaldata
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435		10,045

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. a astat</i>	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435		10,045
	Maksed									

Muude halduskulude puhul on üldvahendid esitatud ESF+ finantsselgituses.

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	10,045
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 KOKKU	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	10,045

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7⁴⁴ välja jäävad kulud								
Inimressursid								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku								

KOKKU	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	10,045
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

⁴⁴ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

Aasta		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
Komisjoni peakorteris ja esindustes		9	9	9	9	9	9	9
Delegatsioonides								
Teadustegevus								
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ⁴⁵								
Rubriik 7								
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	– peakorteris	2	2	2	2	2	2	2
	– delegatsioonides							
Rahastatakse programmi vahenditest ⁴⁶	– peakorteris							
	– delegatsioonides							
Teadustegevus								
Muu (täpsustage)								
KOKKU		11	11	11	11	11	11	11

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus

Ametnikud ja ajutised töötajad	Analüüsige ja arutage liikmesriikide esitatud EGF-i taotlusi. Valmistage ette komisjonile ja eelarvepädevale institutsioonile esitatavad EGF-i taotluste dokumendid, konsulteerige ja arutage asjaomaste komisjoni talitustega kogu nende töövoos. Tehke järelevalvet rahaliste vahendite kasutamise üle. Valmistage ette esitatud taotlustesse tehtavad muudatused ja/või arutage neid.
Koosseisuvälised töötajad	Analüüsige ja arutage liikmesriikide esitatud EGF-i taotlusi. Valmistage ette komisjonile ja eelarvepädevale institutsioonile esitatavad EGF-i taotluste dokumendid, konsulteerige ja arutage asjaomaste komisjoni talitustega kogu nende töövoos. Tehke järelevalvet rahaliste vahendite kasutamise üle. Valmistage ette esitatud taotlustesse tehtavad muudatused ja/või arutage neid.

⁴⁵ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁴⁶ Tegevussassineeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴⁷						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikkel							

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[...]

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

[...]

⁴⁷

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, s.t brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.